

910 ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe un sem. . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franc.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferenc-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Multumite publice și Loc de
echis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscrise nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Eugen Carada.

Prin moartea lui Eugen Carada dispare unul din cele mai ferme și mai curate caractere din câte au fost chemate a colabora la întemeierea și consolidarea României moderne. Bărbat întreg din creștet până în tălpi, drept credincios, milostiv în serviciul permanent al datorilor sale, și neînfrânt în păzirea principiilor conducătoare ale naționalismului și liberalismului — așa îl știa toată lumea pe Eugen Carada. Încă în tinerețele sale el a ajuns în raporturi foarte apropiate de marele Ioan Brătianu și nimic n'a fost în stare să mai despartă pe acești doi bărbați, legați între dânșii nu numai prin amiciție, ci și prin munca devotată pentru binele și progresul neamului românesc. După moartea lui Ioan Brătianu Carada a cultivat înainte aceleași legături acum cu spiritul neprețuitului său amic și i-a rămas credincios până în momentul când și el a fost chemat la cele veșnice. În vârtejul vremurilor mulți din adoratorii de odinioară ai lui Brătianu și din colaboratorii lui s'au mlădiat după împrejurări, Carada a rămas ca o stâncă nemișcată, ca o strajă credincioasă a principiilor naționale și liberale așa precum le-a profesat și pe care le-a servit neîntrecutul său maestru. Prin Carada dispare de pe pământul României bucățița ce a mai rămas din figura celui mai mare bărbat de stat român.

Ca Oltean Carada a adus cu sine însă de acasă o comoară sufletească, care în fragedele tinerețe s'a manifestat în încercări poetice. La 1852 îl găsim alături de C. A. Rosetti, acest tip al liberalismului românesc, lucrând cu zel aprins la întreprinderile sale gazetărești. Generația noastră mai tânără de dincoace de munți, n'a apucat să cunoască ziarul »Românul«, pentru ca din intuițiune proprie să poată judeca la ce nivel înalt a fost avântată lupta politică pe acele vremuri în Țara-românească. Având în vedere stările prezente »cu multele, feluritele și adese-ori marile păcate ale fraților noștri« este și anevoie ca cineva să-și facă o închipuire adevărată de vremurile, când »Românul« reprezenta viața și năzuințele bărbaților conducători politici. Frații Golescu, Costache Rosetti și Ioan Brătianu au imprimat acestei perioade timbrul splendorii nu numai politice, ci și morale și idealiste. Carada a fost atras din prima zi a activității sale publice de acest grup și a făcut parte din redacția »Românului«, unde cu modestie și fără pretenții și-a pus în cumpănă alături de colegii săi sufletul său nobil și puterea sa de muncă. Încă de pe atunci Carada a fost ales de amicii săi a prevedea pe lângă partea ideală a întreprinderilor lor și partea materială. Cu deosebire Ioan Brătianu a descoperit și prețuit talentele economice ale tinărului Oltean zelos și muncitor, talente, cari mai târziu s'au dovedit atât de roditoare pentru țară. După ce principele de Hohenzollern s'a urcat pe tronul României, găsim pe Carada în străinătate în mijlocul unei societăți de econo-

miști distinși și bărbați liberali, nu pentru distracția sau desfătarea sa, ci în permanent serviciu al țării sale și ca un exponent al grupului politic, la care aparținea. În această școală practică a vieții, talentele lui Carada au aflat terenul priincios de dezvoltare.

Reîntors în țară a adus cu sine concepțiunea întregii organizațiuni monetărești a poporului român. Prin proiectele de legi pentru întemeierea Băncii naționale a României, lucrate de Carada, dar mai ales prin punerea lor în practică, tot opera lui Carada, și prin conducerea acestei instituțiuni economice naționale de prima ordine, care n'a scăpat pentru nici-o clipă din mâinile întemeietorului ei în decurs de 30 ani complecți, Carada și-a pus el însuși un monument din cele mai strălucite, precum mai strălucit nu i-l poate ridica nici națiunea recunoscătoare. Numai cine a trecut prin vremurile înainte de înființarea Băncii Naționale și a fost expus unui agiu de douăzeci la sută, numai cine cunoaște intensitatea crizelor agrare, cari bântuie în mod regulat, din period în period, țara, și a simțit reflexele ei asupra întregii gospodării naționale particulare și publice, numai cine este în pozițiune de a asemăna piața comercială de astăzi cu cea de acum 30 de ani, va ști aprecia după adevărata sa valoare, activitatea atât de rodnică și atât de meritoasă a lui Carada. Dar nu numai din punct de vedere economic admirăm această operă minunată. Intreaga organizație, astăzi ramificată și întinsă peste toată țara, este săvârșită exclusiv numai prin români. Niciun

La clacă.

De Const. A. Giulescu.

Stam fus trel la umbra ploilor din Valea-Sacă. Era căldură năbușitoare. Crâmpiele zdrențuite de nori albi goneau cântă răsarit, topindu-l necuprinsul. Cât de albastru rămănea cerul în urma lor! Sus, pe vârful, își tremurau plopii frunzele, fremătând dolna codrului.

»Să tot fi avut doisprezece, ori treisprezece anișori. Așa a început prietenul Lazu să ne povestească. Noi îl ascultam trântiți în iarba verde, moale, și priveam la fluierarii pădurii care treceau în sbor pe de asupra noastră... Părea că vedem ca în vis, cele ce ne spunea fratele Lazu...

»Picasem de curând dela școală, ca să-mi petrec sărbătorile Crăciunului înt e ai mei. Nu știți voi ce bucurie simțeam când mă vedeam în casa noastră, unde mă așteptau alătea bunătași păstrate de mama!... Găseam podul plin de ciorchine cu struguri atârinate de grinzi și lăuteți; gutui frumoase, și mere rumene ca obrazul de fecioară. Pe toate le răvășuiam în câteva zile. Mă împrietineam cu câni, care nu mă mai cunoșteau, și trei părți din zi le petreceam în grajd cu Florea vizitiul, care-mi cânta așa de dulce din caval, și știa să vorbească pe placul meu!... Uite, aceste mimiciuri scumpe, fărâmaturi din viață, strecurate zi cu zi în sufletele noastre, ne leagă de căminul părintesc. Căci la drept vorbind, omul trăiește povestind a lor săi din vremile apuse, și visează la umbra stejarului vieții, clipele necunoscute ale viitorului.

De câte ori nu ne poartă gândul cu ani în urmă!... Și cât de limpede vedem uneori bucurii și dureri petrecute în viață!... De câte ori nu ne duce dorul pe cărări de mult umblate; și cum alergăm uneori după nimicuri trăite, himere ale copilării!... Dar, aceasta e și viața omului, cu frământările ei, cu goara ei după mai bine!...

Era o iarnă grea. Ninsese zăpadă multă, cum nu se mai văzuse de pe timpul zaverei, așa spuneau bătrânii. Cu venirea sărbătorilor, oamenii rămăseseră mai mult pe la casele lor, așa că drumurile erau înzăpezite, neumblate. Dar după Anul Nou, s'au desfundat cărările troenite, și săniile încărcate cu mărfuri au pornit către târguri. Aproape de Bobotează, așa de bine se bătuse părția, că-ți era mai mare dragul să pornești la drum.

În timpul dela anul și până la sf. Ion, se obișnuia încă de demult la noi în casă, a se face clacă de fete mari și neveste tinere, alese numai din acele cari știau să răsucescă bine borangicul.

Îmi aduc-aminte că era tocmai în ajunul Bobotezei, căci s'a topit atunci pe jar mai bine de o liță de plumb, ca să se ghicească norocul fetelor.

Terminasem de curând, masa și luasem loc în vârful patului în două perne de praf, așteptând să pice fetele din sat...

Mai luasem eu parte și în alte dăți la astfel de adunări, dar nici odată, nu-mi aduc-aminte, să fi fost atât de nerăbdător, de neliniștit ca în noaptea cea!...

Gândul meu era la Ileana Mării, o fetișcană oacheșe, cu ochii negri, având lucruri de cărbune, și frumoasă ca floarea primăverii.

Zece scaune erau așezate, roată pe lângă perete, iar în mijloc o masă rotundă pe care sta un ceain de aramă din care fumega aburul îmbătător de țuică flartă. La focul din bucătărie se auziau po-nind floricelele și cocoșii, cari să-
cau cât colo din ciurul bătut de flacări.

În casă era o căldură plăcută, moleșitoare; iar alături de mine, dormea lenevoasă o pisică albă, cuibărită într-o scurteică cu blană de vulpe.

Toate nimicurile astea le port de-atâta vreme în minte, că mi-se pare că le-am trăit eri...

Pe vremea când se ridică luceafărul de-asupra dealului, și când se potolește viața satului, toate scaunele erau cuprinse. Cea de pe urmă venise Ileana. Se așezase în fața mea, vioae, zămbitoare, așa că toată lumina lămpii îi îmbujora obrazii. După ce s'a împărțit fiecare tainul de borangic, depănat pe mosoare lungi, s'au așezat toate pe lucru. Vorbeau, râdeau, își spuneau glume și povești din timpul sărbătorilor, părând un stol de vrăbi, cari ciripeau lăsate în voia lor.

Eu, stam cu capul răzimat de covorul din părete, și nu-mi plimbam ochii de cât pe făptura Ileanii, care mă privea din vreme în vreme, dojenitoare!...

Mosoarele se rostogoleau ca niște roți hodorogite pe furcile ridicate în sus, iar fusele năpraznice, se învârteau în mâinile dibace, cu sfârșitul lor monoton, adormitor!...

singur străin n'a călcat vr'o dată supt nici un fel de titlu peste pragul clădirii mărețe ridicate de Carada. Această încredere în destoinicia neamului românesc este o notă caracteristică în toată activitatea satelitului brătienist. Și palatul care găzduiește centrala Băncii manifestă în mod foarte expresiv talentele organizatorice împerechiate cu simțemintele frumosului ale creatorului lui. Intre clădirile publice moderne ale Bucureștilor, făcute toate în timp după palatul Băncii naționale, aceasta stă neîntrecută atât ca întocmire internă cât și ca soliditate și înfățișare estetică.

Ca om politic nu vedem pe Eugen Carada nicăiri, în deosebire de alții, pe cari îi găsim pretutindeni, mai mult cu vorba decât cu fapta. S'a svonit o singură dată, încă în timpul când trăia Ion Brătianu, că Carada candidează pentru Camera deputaților. Se zice că din partea partidului s'ar fi făcut timide demersuri pe lângă dânsul a ceda locul unui alt candidat. Prevenind Carada a repășit și de atunci nimeni n'a mai auzit de vr'o candidare a lui. Era cu desăvârșire liber de orice vanitate deșartă. Ce făcea, făcea în tăcere și fără să se afișeze. Presa adversară cu toate acestea se ocupa des cu numele lui și a debitat multe știri fantastice în socoteala lui, dar niciodată el nu s'a amestecat în polemic ziaristice; a lăsat pe toți să scrie și să tipărească ce vor, și el lucra neconținut și pășea înainte pe calea, găsită de el bună și dreaptă. Tot din acest sentiment al modestiei nu ne întâlnim cu numele lui Carada la spectacolele de paradă care strîngeau lumea oficială și funtașe a Capitalei. Democrat și în formele exterioare, Carada nu iubia rigoarea ceremonialelor și trăia bucuros numai pe terenul muncii și al faptelor.

Pentru noi românii din afară de regat, bătea în pieptul său aceeași inimă caldă ca și pentru cei din regat. Încă din timpurile când sta alături de Ion Brătianu erau amândoi deprinși a urmări cu viuă atențiune toate mișcările noastre. Nu i-a fost dat lui ca lui Ion Brătianu ca dela înălțimea tribunei parlamentului să-și manifeste gândi-

rile și simțirea sa, dar toți câți din noi au trecut pela București și s'au prezentat în numele poporului românesc înaintea lui Carada s'au putut convinge în cursul acestui jumătate de secol ce amic sincer, ce frate bun avem în acest bărbat. Nici odată nu s'a afișat ca »mare naționalist«, dar el a făcut pentru noi incomparabil mai mult decât mulți din cei-ce țin a avea acest titlu.

Cu toată munca sa întezită și îndelungată, cu toată poziția înaltă la care se avântase încă acum 30 ani, cu toate că purta o casă din cele mai modeste, Carada n'a ajuns a trece între oamenii cu avere din București. Ca adevărat creștin el nu socotea avutul ce-l câștigase prin munca sa cinstită de al său, ci îl privea drept un bun încredințat lui spre administrare. Nu era o colectă publică sau discretă pentru un scop național sau creștinesc, dela care Carada să lipsească. Adese-ori deschidea el însuși lista contribuțiilor prin o sumă de bani însemnată și silea astfel și pe alții să se țină cu contribuțiile lor la nivelul marcat de dânsul. O statistică despre sumele contribuite de Carada pentru scopuri publice ne-ar înfățișa o avere considerabilă. Dar această statistică n'ar înregistra numeroasele ajutoare tănuite, unde el singur, fără să știe cineva, da și da atunci mai bucuros și mai mult.

Este peste puțină ca în cadrele unui articol de ziar să încapă viața și activitatea acestui însemnat bărbat. Sigur e, că prin moartea lui dispăre un caracter, care nu numai la București este rar. Noi românii de dincoaci, cari când e vorba de frații noștri din regat ne-am deprins a judeca cu multă bunăvoință stările lor sociale, — avem îndoite motive a venera și preamări memoria binecuvântată a lui Eugen Carada.

Instalarea noului perfect de Arad.

Noul perfect al Aradului *Urbán Iván* va fi instalat în ziua de 5 Martie st. n. dimineața la orele 9 în adunarea congregației comitatului, iar la orele 11 în consiliul comunal al orașului Arad. După dorința noului pre-

fect, orice paradă se va evita. Cu prilejul numirii sale, d. Urbán a dăruit suma de 1000000 mie, de coroane pentru săracii din Arad.

Jeszenszky — secretar de stat. »Monitorul oficial« va publica în numărul său de mâine un autograf regal prin care Jeszenszky Sándor, fost mosul procuror din procesul »Replicei«, e numit secretar general în ministerul de interne.

Zichy János — ministru de culte. Conte Zichy János în cele din urmă s'a hotărît să intre în cabinetul contelui Khuen Héderváry — în calitate de ministru de culte.

Ministrul-președinte Héderváry va propune Maj. Sale numirea aceasta cu prilejul audienței de Luni sau Marți, iar Miercuri se va publica în »Monitorul oficial« autograful regal despre noua numire.

Serviciul militar de doi ani în Austria. Ministrul apărării țării din Austria Georgi, a declarat în comisia parlamentară pentru chestii militare că guvernul austriac de mult a terminat proiectul de lege despre introducerea serviciului militar de doi ani.

Dacă acest proiect n'a putut și nu poate fi depus pe birourile Camerei, cauza e de guvernul austriac n'a putut să ajungă până acum la înțelegere cu guvernul ungar. În vremele din urmă, guvernul austriac s'a adresat din nou guvernului ungar stăruind pe lângă rezolvirea acestei chestii urgente. Ministrul Georgi și-a exprimat convingerea că va reuși să înlăture toate piedicile din calea acestui proiect și spera că la toamnă îl va putea prezenta parlamentului.

Articolul d-lui Kristoffy.

(*) Numărul dela 15 Februarie al însemnatei reviste vieneze »Oesterreichische Rundschau« aduce un articol al domnului Kristoffy, fostul ministru de interne în cabinetul de tranziție al baronului Fejérváry. Articolul acesta, care tratează pe larg despre campania electorală pornită în Ungaria și despre necesitatea introducerii votului

Firele ga'bene, scilpitoare, se întindeau în lumina lămpii, lucind ca niște fire de aur. Pisca, strângea din ochi, ciulind urechile cu viclenie. Fetele se întreceau la glume și vorbe alese, pe când mama, împărțea fiecăreia câte o vorbă bună.

După ce s'au cinstit cu țulcă, am auzit un g'as rugător:

— Fa Ileană, ia cântă-ne ceva. Știi tu, cum cânti când te ducl în plopiștea din Valea-Sacă.

Rușinată, a lăsat ochii în jos, răspunzând mănuoasă:

— Cântați și voi, că știți cântece mai multe, și mai frumoase ca mine. Tot eu și iar eu în fiecare seară!...

A mai făcut nazuri un cârd de vreme, dar la rugămintile mamei a început să cânte. Țin minte și azi un crâmpel:

Foaie verde mărgărit,
Arde-te-ar focul iubit,
Multe mândre-ai prăpădit!...

Și altă verde trei sulfine
Mi au șoptit două vecine:
Că la mine nu mai vine!

Dar m'a prins odată 'n crâng,
Și m'a 'ncins cu brațul stâng,
Că de-atuncea mereu plâng!...

...Și nu știu mai departe, băeți. Dar cântec mai e mult, și e așa de frumos, și-l cânta Ileana cu o voce așa de dulce!... Imi venea să sar din pat, s'o prind în brațe, s'o desmierd. Deși eram copil, am simțit totuși că se plămădesc în sufletul meu fenomene curioase, schimbări nelămurite până-atunci! Imi venea tot de odată să râd și să plâng. Se contopeau bucuriile cu părțile de rău, picurându-mi în inimă o plăcere dureroasă. Am închis ochii ca să văd mai bine, și am început să visez. O! câte planuri, câte clădiri n'am ridicat atunci în mintea mea de copil!... Câte frământări nebune, câte năzuinți deșarte!... Și cum stam cu ochii pe jumătate închiși, se făcuse un moment tăcere în casă. Cocoșii cântau de miezul nopții, focul pălăia în gura căminului, ca o poveste din alte vremi la porțile gândirii; iar fusesse sfârșit și mai monoton, și mai adormitor! Ce somn imi picura pe gene! Și cum aș fi dormit, de nu m'ar fi pândit de supt genele lungi, ochii negrii, frumoși, cari mă fermecaseră așa de mult în noaptea cea!...

Târziu, am deschis iar ochii, pironindu-mi tot pe icoana blândă ce o urmăream. Nu mai știam ce se petrece cu mine. Eram rătăcit, depărtat de anii copilăriei în cari mă găseam.

Și când mă gândeam că peste două zile trebuia să pornesc iar pe drumul școalei, imi veneau lacrimile pe gene, gata — gata să curgă și roae!...

M'a deșteptat din toropeala asta glasul dojenitor al mamei, care băgase de seacă neliniștea care mă chinuia, căci m'a zis:

— Dă pace fetii, mă băiete! Ce te uși așa urât la ea?

— U.ii? Am răspuns fără să-mi dau seama, întorcându-mă cu fața la perete...

— Nu vă mai supărați coană mare. E copil, Domnu, Lazu, a răspuns Ileana.

Hei, da! copil eram!... Dar ce mult m'a durut vorba asta, pronunțată de gura ei!... Mi-am înfundat capul în perne și am plâns, am plâns pe ascuns!...

Erau cei dintâi fiori ai dragostei, cu belșugul lor de lacrimi! Săgeata unei iubiri nevinovate, mă rănise în sborul ei fugar!...

Până aici am putut asculta povestea prietenului Lazu. Mă prinsese somnul. Dela un cârd de vreme nu mai auzeam decât cuvinte neînțelese, șoapte îndepărtate. Ochi negri frumoși, buze rumene ca mărganul, și zimbiri viclene imi apăreau în vis. Sboruri de păsări fugare, de fiuturi. Și un glas cristalin, cu »Frunză verde mărgărit« imi trudea somnul. O boare plăcută imi gădila obrazul, ca suflarea unei guri dulci, iar eu, dormeam înainte!...

universal, a fost pe nedreptul ignorat la noi de presa de toate nuanțele. Zicem pe nedreptul, deoarece în colosala literatură politică ce se scrie acum și în mijlocul confuziunii generale, nu și-se întâmplă ușor să te întâlnești cu niște idei așa de lămurit și de convingător exprimate ca cele din articolul lui Kristóffy. Nouă cel puțin ne face impresia, că printre mulții scriitori politici de astăzi ai neamului unguresc nu se va găsi un al doilea, care să fi reușit să dea atât de exact sinteza situației de-acum și care să vadă atât de luminos calea adevărului.

Să rezumăm acest articol.

După ce ne spune că problema cea mai actuală, care stă în centrul intereselor politice ale Ungariei moderne, este reforma electorală, dl Kristóffy afirmă că starea de astăzi duce direct la ruina politică și economică a țării. Remediile pe cari ultimul cabinet liberal al contelui Tisza a căutat să le încerce, prin reforma introdusă în regulamentul camerei, n'au avut succes. De asemenea nu s'a putut valida conduita guvernului coaliționist, care credea că poate să-și întărească situația prin concesii naționale ce le va obține eventual pe socoteala drepturilor Suveranului. »Dar — zice Kristóffy textual — *suveranul nostru voiește s'o rupă pentru totdeauna cu politica aceasta de concesii, fiindcă ea este periculoasă pentru instituțiunea monarhiei și chiar poporul respinge o asemenea politică, deoarece mizeriile cele multe nu se vindecă cu limba de comandă.* Și în aceeași ordine de idei Kristóffy continuă: »Politica de concesii naționale nu va putea să vindecă actuala viață parlamentară și s'o pună în posibilitatea de a munci. Actualul parlament a încetat să mai fie un instrument de folos al vieții constituționale. El împiedică și distruge ceea ce ar trebui să clădim; el păgubește prestigiul Ungariei și ne sdrobește creditul statului.

Pentru salvarea parlamentarismului, după părerea autorului, nu se poate face alt ev decât înlocuirea bazei șubrede și bolnave de astăzi cu alta viguroasă și aceasta prin introducerea în păturile cele mai largi ale populației a votului universal, egal și secret. Chestiunea aceasta, orice ar zice d. Tisza, este matură și n'are să fie nici-un procedeu antipatriotic. Se știe doar că toate partidele noastre politice au înscris în programul lor votul universal și se mai știe că în programul contelui Khuen figurează de asemenea aceasta reformă, căci numai sprijinit pe ea a primit guvernul.

În potriua votului universal, — zice mai departe d. Kristóffy — se ridică între altele acuzația că masele inculte n'ar trebui să fie introduse în viața constituțională. Argumentul acesta este însă absurd. Se știe în realitate că învățământul obligator s'a introdus la noi la 1868, deci mai bine de patru decenii. S'ar putea oare să fim într'o stare atât de înapoiată, încât, după atâția ani, cetățenii acestei țări să nu aibă nici atâta cunoștință, ca să-și poată exercita un drept constituțional atât de elementar?

Și se mai invocă drept motiv în contra acestei reforme pericolul naționalităților. Mulți iau ca pildă sperietoare Austria. Să ne ierte însă acei domni, dacă nu putem primi nici acest punct de vedere al lor. Votul universal în Austria, departe de a fi ajuns un pericol, a contribuit la crearea unei situații mult mai tolerabile. Și chiar și în chestiunea naționalităților din Austria, reforma electorală a produs fructe binefăcătoare, deoarece chiar în parlament contrastele naționale au mai dispărut. Partea cea mai bună a acestui succes este desigur faptul că naționalitățile nu mai gravitează în afară cu aspirațiunile lor, ci își dau mâna să resolve împreună chestiunile interne, deoarece acum, după sufragiul universal, fiecare naționalitate poate să-și valorizeze dorințele pe cale legislativă. Rezultatele aceste pun viitorul într'o lumină prielnică și ne fac să credem că partidele politice din Austria, fără deosebire de naționalitate, se vor întâlni totdeauna în problemele economice și industriale, precum și în tot ce va duce la întărirea statului.

Acelaș lucru, — zice Kristóffy — va trebui să se întâmple și în Ungaria. Zadarnic vin unii și ne arată primejdia naționalităților. Sânt ani de când spun, că prin votul universal problema națională se va schimba în problemă economică. Mișcarea naționalistă va înceta să aibă acest caracter de unitate și tendințele tuturor vor merge spre marile interese economice. Vor cădea zidurile de despărțire și se va produce statul politic unitar.

După toate acestea Kristóffy se ocupă și de raportul între dinastie și reforma proiectată și-și termină astfel articolul:

»Dacă acum adversarii votului universal amintesc dinastiei, că pe calea acestei reforme se chiamă la putere factori decadenti, trebuie să răspundem că slăbii și decadenții sânt a se căuta tocmai în parlamente, cari nu fac altă politică decât aceea de divergență artificială între popor și suveran.

»Votul universal pune capăt acestei politici. Dinastia oferă poporului puțința de progres, iar poporul răspunde dinastiei cu garanțiile unei Ungarii puternice. Situația de mare putere a Monarhiei se întemeiază pe două postamente, pe Austro-Ungaria și pe legătura cu Germania. Toate celelalte sânt numai încercări aventuroase. Politica aceasta însă are nevoie de atragerea la muncă unitară, a tuturor forțelor.

»Cabinetul Khuen se compune din bărbați de seamă, cari merită toată considerația. Dar politica de persoane în Ungaria a încetat. Votul universal domină situația și fără aceasta nu există o limpezire. Programul guvernului conține votul universal. Și acest punct se va realiza, nu fiindcă ar voi guvernul, ci fiindcă e silit s'o facă. Pentru monarhie și dinastie aceasta este o chestiune de viață și, pe de altă parte o cere și populația ca singurul mijloc de eliberare economică.

»Votul universal este singura platformă posibilă pentru potrivirea dorinței dinastiei cu voința poporului și va trebui să se în-

troducă pentru crearea unui viitor mai bun și pentru a împiedeca revenirea mizeriilor din trecut cu nenorocitele conflicte constituționale, cu frazeologii fără sens, cu o dinastie veșnic amenințată și cu o populație flămândă de emigranți. Monarhia poporului însă va aduce cu sine mai pe sus de toate atotputernicia statului. **Dinastia o dorește aceasta, o voiește, și va ține cu orice preț la programul votului universal, egal și secret.**

Acesta e articolul lui Kristóffy, inspirat desigur de cercurile cele mai înalte. Mărturisirile extraordinar de prețioase, cuprinse aci, ar putea să ne servească drept singurele puncte pozitive de orientare în haosul de astăzi. Ceice au darul priceperii, să ia aminte și să se lumineze!

CONVOGARE.

Conform dispozițiilor statutare prin aceasta convoc adunarea generală a Asociațiunii din Arad pentru cultura ce și români pe zilele de 18 și 19 Febr. anti- (3 și 4 Martie n.) a. c.

Ordinea de zi

Ziua primă, Joi în 18 Febr. (4 Martie n.), în sala festivă a **Teatrului Eger.**

1. Deschiderea adunării generale a Asociațiunii la ora 10 și jumătate a. m.

2. Discurs rostit de Vasile Gheorghiu, directorul Asociațiunii.

3. Discursul de deschidere al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

4. Discursul reprezentantului Societății pentru crearea unui fond de teatru român.

5. Raportul general al direcțiunii despre gestiunea anului 1909—10.

6. Raportul despre starea financiară a Asociațiunii.

7. Raport despre biblioteca Asociațiunii.

8. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea de membri noi.

9. Alegerea unei comisiuni de 5 pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii.

10. Ion I. Creangă, disertație de I. Montani.

11. Inchiderea ședinței.

Ziua a doua, Vineri în 19 Februarie v. (4 Martie n.) în sala festivă a seminarului diecezan.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.

2. Verificarea protocolului ședinței prime.

3. Referada comisiunii pentru înscrierea membrilor noi.

4. Referada comisiunii exmise pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii și propunerile acestei comisiuni.

5. Eventualele propuneri și interpelări.

6. Alegerea biurolului Adunării generale pe noul period cu 3 ani, conform §-ului 12 din statute.

6. Alegerea direcțiunii pe anul 1910—11.

8. Inchiderea adunării.

Fabrica de spălat a lui

Nagy Károly

în Kluj—Kolozsvár, Malom utca 4.

Gulerile și manșetele precum și tot felul de albituri și perdelele de dantele le face albe ca zăpada și le calcă dându-le luciul ca de oglindă.

Lucrările ce trec peste 10 coroane le expediază franco acasă.

Rog pe toți membrii Asociațiunii și pe toți sprijinitorii și binevoitorii culturii românești a se prezenta la această adunare.

Arad, 12/25 Februarie 1910.

Ioan I. Papp,
Episcopul Aradului,
președintele Asociațiunii din Arad
pentru cultura poporului român.

Situația politică.

Arad, 26 Februarie.

Viața politică din Budapesta a avut azi o zi de liniște. Cluburile politice sânt aproape pustii, căci deputații sânt duși în turneu prin cercuri.

Singurul moment de interes mai viu e audiența de Luni a primului-ministru. Rezultatul acestei audiențe va înrăuri probabil în mod hotărâtor viitorul partidului guvernamental, aducând o lămurire în relațiile rada a contele Khuen și contele Tisza. Atăzuit de viitor creștin social împotriva conservării libe, pentru atitudinea lui echivocă. Ce făcea, făcea reformei electorale, par a fi șeze. Presa acestui rezultat.

ocupa des e următoarele informații.
multe știri fah
niciodată
ziaristic
părească
pășea în
și dreap
destiei
ministru
va face monarhului tabloul situației.

Audiența contelui Khuen.
26 Februarie. Contele Khuen se va înființa Luni în audiență pășea în ca să-i prezinte spre semnare și dreap ire a contelui Ioan Zichy mi-destiei rucție. Cu acest prilej primul-
ministru — după cum am văzut anunțat

Independenștii contra contelui Khuen.

Budapesta, 26 Februarie. În preajma alegerilor parlamentare partidul lui Justh va lansa un manifest către publicul unguresc. Punctul cardinal al manifestului va fi chemarea la luptă pentru înfăptuirea votului universal și egal (nu și secret).

În ședința din 24 Martie partidul va prezenta camerei o propunere de punere supt acuză a guvernului Khuen.

Contele Khuen la Wlassics.

Budapesta, 26 Februarie. Primul-ministru a vizitat azi pe fostul ministru de instrucție Wlassics, cu care a conferat vreme îndelungată.

Patriarhul sârbilor la contele Khuen.

Budapesta, 26 Februarie. Contele Khuen a primit azi, la ministerul de interne, vizita patriarhului sârbesc Lucian Bogdanovici.

Declarațiile lui Justh.

La adunarea publică din Galánta, unde și-a pus ieri candidatura contele Eszterházy Mihály, a vorbit și șeful partidului independenștii Justh, făcând între altele declarațiile de la vale pe cari le înregistrează azi toată presa ungurescă:

Fată de năzuințele reacționare și aulice, în simbră căroră — durere — stau unguri, națiunea întreagă — a zis Justh — trebuie să fie în tabăra independenștii, care singură propovăduiește adevărata dezvoltare democratică și politica independenței economice. Cel cari voiesc nu numai să mențină stările de azi, ci să readucă de-adreptul evul mediu, ne fac impresia unor adevărați cavaleri medievali, îmbrăcați în zale de fier. Fată de ei noi avem razimul nostru tare în milioanele poporului, cari formează tabăra cea mai sigură a năzuințelor noastre independenștii. Ne vom lupta deci pentru drepturile lor și conform programului independenștii vom urgita legiuirea neamănătată a votului universal și egal.

Vom porni lupta supt steagul libertății, egalității și frățietății și nu ne vom părăsi principiile acestea de dragul cavalerilor medievali.

Oricât de mult dorește contele Tisza, în interesul politicii sale reacționare, când să tragă, când să împingă carul guvernului de »trabanți«, politica lui va sfârși cu un fiasco desăvârșit. E destul de dureros că azi când națiunea trebuie să se lupte și de altfel cu atâția dușmani, azi când vorește să-și valideze drepturile, se mai găsec încă oameni de pănura lui Tisza, cari pe lângă multe alte anevoințe cari împiedică năzuințele democratice și naționale, mai provoacă și »veto«-ul camerei magnașilor. Lucrul acesta însă să nu ne descurajeze, căci puterea de viață a națiunii e cu mult mai mare, drepturile ei se razimă pe baze cu mult mai trainice, decât ca biruința să mai poată întârzia mult.

Semnul unguresc de întrebare.

Suportul titlul acesta »Rp.« organul partidului creștin social din Viena își arată într'un articol din numărul său recent nedumerirea asupra rezultatului politicii conduse de actualul prim ministru al Ungariei contele Khuen-Héderváry.

Nedumerirea aceasta reiese din felul de acțiune întreprins până în prezent de Khuen în scopul aplanării crizei. Ea este pe de altă parte o urmare firească a însăși personalității ministrului președinte pe care autorul articolului în chestiune îl caracterizează foarte nemerit: cu zâmbetul veșnic pe buze. Vom extrage câteva pasagii din bânuiurile acestea ale lui »Rp.«, care vor prezenta pentru publicul nostru un interes cu atât mai mare, cu cât autorul — un politician de frunte din Ungaria — pare a fi foarte bine informat asupra stărilor de lucruri, care predonimă atmosfera politică dela noi.

»Semnul de întrebare unguresc se cheamă contele Khuen-Héderváry« — începe autorul. Este omul cu zâmbetul veșnic pe buze, care își reamintește de vremile frumoase ale artei dondonice de guvernare.

Este o soartă tristă a popoarelor din Ungaria, că pe când milioanele de oameni plâng, miniștrii președinții ai Ungariei sânt totdeauna cu zâmbetul pe buze. După zâmbitorul Wekerle, iată-l pe zâmbitorul conte Khuen.

Autorul face apoi istoricul celor patru ani de criză dela căderea partidului liberal; până astăzi și continuă astfel:

»Coaliția a venit la cărma țării. Patru ani de domnie coaliționistă au fost de-ajuns pentru a deschide ochii poporului înșelat și a-i arăta, că politica șleahetei ungurești condusă de secolii n'a fost decât un mijloc, pentru a-l înălțura dela interesele lui economice, și a-l desbina de cel mai puternic protector al său, de dinastie. S'a opus dinastiei rezistența națională numai pentru a împledeca o reformă electorală cinstită.

Șarlatania aceasta a căzut odată cu coaliția.

A venit Khuen cu votul universal înscris în program. Intreaga țară a privit cu însuflețire spre tron, o seriozitate sfântă a cuprins inima milioanele, momentul însemnat al desrobirii popoarelor trebuia să se apropie.

Atunci s'a zărit primul zâmbet pe buzele contelui Khuen. El a chemat pe Tisza la o consfătuire și lumea frapată a putut observa de-atunci mistificarea.

Și colțul gurei lui Khuen de-atunci n'a mai avut liniște. El zâmbia când Tisza a atras între zidurile noului partid guvernamental elementele constituționale dușmane votului universal, el a zâmbit, când contele Tisza a ținut în casa magnașilor înflăcărata sa vorbire împotriva reformei electorale cinstite, el a zâmbit

când contele Tisza a organizat împreună cu partidul kossuthist liga împotriva votului universal și a zâmbit și atunci, când cu prilejul adunării de constituire a partidului său s'a luat hotărârea de a se eschide din program votul universal. Și tot zâmbind contele Khuen a vădit voie tuturor dușmanilor votului universal, că a intra în partidul său, pe când pentru toate partidele credincioase votului universal prim ministru nu are decât un singur zâmbet al compătimirii.

Toți prefecții cei noi sânt jurați pe dușmanii pe care Tisza o simte față de popor și conducător al alegerilor a fost numit faimosul Jeszenszky Sándor, călăul naționalităților maghiare, renumitul șef de stat-major al alegerilor din vremea lui Bánffy.

Contele Khuen zâmbește și zâmbetul acestuia anunță o nouă catastrofă a politicii ungurești. Și mai departe zice:

»Politica aceasta poate să fie readusă acolo, unde a fost înainte de asta cu patru ani, fără intruducerea votului universal însă ea nu va putea arăta decât același mizerie, același vaiete, același lanț de crize care l-a avut în cei patru ani.

Afirmăm, că contele Tisza este mai șiret decât contrarul său Andrassy. Amândoi vor să împedec reforma electorală.

Pe când Andrassy însă să lupta împotriva dinastiei, pentru a-și ajunge scopul, pe atunci Tisza vorește să câștige dinastia pentru interesele sale spurcate și să o facă să renunțe la reforma electorală.

În felul acesta ne arată organul vienez că intențiile primului-ministru Khuen oricât de mult ar părea ei că favorizează naționalitățile din Ungaria, nu se pot lua decât bani buni, cel puțin atâta, câtă vreme închee legături cu dușmanii declarați ai unei reforme electorale cinstite.

Un glas din senatul austriac.

În »Deutsches Volksblatt« un membru al senatului austriac spune următoarele despre contele Khuen și Tisza:

Contele Khuen care e războinicul reformei electorale și contele Tisza care e apărătorul cel mai cerbicos al regimului magnașilor unguri, nu vor putea să stea vreme îndelungată împreună. Trebuie să reușească înălțurarea tocmai a ciclei, care stăpânește în Ungaria vreme de generații întregi și care, să fățărească oricât de mult sentimente loiale, totuși — mulțumită contelui Tisza — ea a fost cauza că Ungaria cât pe ce era să fie dată pe mâinile partidului independenștii!

Scrisoare de Duminecă.

În căutarea unui socru. Vorbe, vorbe.

Imi sânt așa de dragi gazetele noastre din Ardeal. Imi sânt dragi pentru curajul lor, pentru năzuința lor spre bine. Și-mi sânt dragi pentru că sânt redactate de români. Și o gazetă redactată de români prețuiește mult în ziua de astăzi.

De îndată-ce primesc poșta cu gazetele noastre, mă așez în colțșorul meu, le citesc coloană cu coloană și, fără să simt cum, mă trezesc dintr'odată iarăși între ai mei. Între ai mei cei buni și curați la suflet. Tresar cu ei la aflarea veștilor rele, și rid cu ei când citesc câte-o glumă reușită. Ah, mai ales glumele ziarelor noastre sânt nostime.

Iată de pildă ce citesc într'unul din aceste ziare:

»Un tânăr bănașan student la »Academia de muzică«, ne mai având mijloace, a întrerupt studiile. Voind a și le continua, caută o fată din casă bună, spre a o lua în căsătorie, ai căror părinți îi vor da ajutor să-și completeze studiile, la dorință se poate prezenta în persoană unde

fi invitat. Poate primi epistoale la adresa: adnonimus in Tomeșt, comitatul Krassó-Szö-

Gluma, firește, nu e a tinărului bănațean, ci a ziarului, care a publicat-o. Să mă ierte tinărul bănațean, dar eu de-aș avea ori cât de mare conștientă pentru talentul lui muzical, și de-aș avea toată de fete, dar nu i-aș da nici una. De ce? Simplu motiv că nu știe să scrie. Stilul e bun. Și dacă tinărul bănațean o fi așa cum e din stilul, în care a redactat anunțul, de-aș că-mi dau toate fetele la călugărie, dar nu mi-l-aș face ginere. Hei când ești student la Academia de muzică, ce-ți mai trebuie însurătoare? Eu în locul dumitale, prietene, aș căuta zestre fără fată. În cazul acela nu m'aș teme tocmai când voi cânta cea mai divină simfonie, soția artistului va veni să-l plictisească, să și ce mâinile, să se uite pe geam afară; să caște să-mi spună: Azi avem vreme frumoasă!

Dar cu toate că scrie prost, amicul meu a avut ideile ingenioasă. Am să mă gândesc asupra acestui subiect. Ar leși o schiță minunată. Da, atrag atenția autorului »Seratel din Șunturug« întrupea acestui subiect. Umoristul nostru ar putea broda pe aceasta temă o operă nemuritoare. De altfel cam acesta cred c'o să fie rezultatul unuia din tinărului bănațean. Și poate vre-unul din filosof gândindu-se la naivitatea lui, va excreta: O, sancta simplicitas! Eu, care nu-s fiolof am ris, am ris din toată inima. Și i mulțumesc că mi a dat acest prilej.

De vre-o două săptămâni am citit în gazetele noastre o informație, în care ni-se spunea că d. Bănuțiu va ține mai multe conferințe despre rostul teatrului la noi. După conferința de la Cluj am început să văd ce-a vorbit d. Bănuțiu. Volam să-l văd și eu ceva despre această conferință. Pucul din România se interesează de mișcarea teatrală de la noi. Am așteptat mult și bine, căci a năvălit de »o admirabilă conferință«... și ușor și la dorat n'am putut prinde nimic. O proză înaltă de adjective înșirate unul după altul, fără să se arăta măcar o slogură ideie tratată de conștient. Cu toată părerea de rău am renunțat să scriu ceva despre conferința de la Cluj a dlui Bănuțiu. Că a vorbit frumos sau urt e altă sosea. Eu vre-au să știu ce a vorbit.

Iată acum darea de seamă despre conferința de la Blaj a harnicului director:

A. P. Bănuțiu, directorul artistic al societății ntru fond de teatru, a ținut în Blaj, în sala gimnastică, Joi în 17 l. c., o conferință publică. A tractat într'un limbaj, ineseptionabil ca înțelegere, cerințele teatrului modern și ale teatrului românesc. Publicul putea să fie și mai numeros, Tre-o scuză e pripa cu care s'a ținut această conferință. Venitul ce s'a încasat, d. Bănuțiu l'a dat aproape întreg reuniunii meseriașilor de teatru, înscriindu-se și ca membru pe viață la această reuniune. Tot dlui a cumpărat — și acest lucru nu servește spre lauda inteligenței blăjene — și un admirabil tablou al lui Bunea, executat de pictorul Zeiler.

Mă rog, ați înțeles? D. Bănuțiu a tractat într'un limbaj ineseptionabil ca dicțiune cerințele teatrului. Dar cari sânt acele »cerințe«? Ce păreri are d. Bănuțiu? Vrem să le știm, pentru Dumnezeu. Sânt părerile directorului de scenă al societății pentru fond de teatru. Și aceste păreri se interesează. Cel puțin pe mine mă interesează. Ar cred că și pe alții tot așa. E așa de greu să faci un rezumat al unei conferințe?

Iată o chestie, care ar trebui să preocupe lectorii noștri. Notițele astea cu sute de epitețe floricele sânt așa de supărătoare. Cititorul se arăta să afle fapte, iar nu vorbe. Din faptele pe care gazetarul, »Cronicarul zilei de azi«, i-le prezintă, va aprecia el dacă cele ce i-se spun sânt bune sau rele.

Până atunci însă eu constat că n'am putut scrie nimic despre conferințele d-lui Bănuțiu. Dar sânt eu de vină? *Coresi.*

Pentru loteria femeilor române din Arad.

Pentru loteria »Reun. fem. rom.« au mai sosit următoarele obiecte:

Letiția Coțoi, elevă de cl. III. civ. Arad: un frumos portret (episcopul Leményi 1840) lucrat cu veche broderie românească, un prețios poical de argint, o veche carte de legi tipărită în limba română, germană și maghiară, și o broderie pe catifea.

D-na Emilia Moldovan, Gavosdia a trimis un foarte frumos costum, port original din Gavosdia și un ștergar cu motive românești și a colectat dela:

D-na Maria Popa, Gavosdia, un ștergar și o tăviță, ambele țesături românești.

D-na Eufemia Faur, Gavosdia, un ștergar, țesătură cu motive românești.

D-na Livia Popovici, Chișineu, un ridicul, broderie rococo, un mijloc de masă cusătură pe etamină și două frumoase vitrage, cusătură cu motive românești.

D-soara Ecaterina Pod, Seleuș, un mijloc de masă lucrat pe etamină, un port-jurnal broderie pe postav.

D-na Aurelia Machi-Ardeleanu, F. Varsand, o frumoasă periniță broderie pe pânză.

D-soara Livia Ciacian, Pecica, două frumoase tablouri (cap de studiu) artistic lucrate în pastel, după natură.

D-soara Draghina Hereț, Șiria, un fugar, lucrat pe etamină cu motive românești.

Contribuiri la fondul cultural al diecezei Aradului.

Darul dlui Emanuil Ungureanu.

Colecta pentru fondul cultural al diecezei de Arad urmează să dea rezultate frumoase. Ne bucură mai ales faptul că și țărâtimea românească ia parte la colectă. Țăranul român trebuie să înțeleagă că fondul este menit să-l ajute mai ales pe el și să-l ferească de primejdia desnaționalizării.

Dintre celelalte contribuții remarcăm darul de zece mii de coroane semnat de d. n. **Emanuil Ungureanu** din Timișoara. Venerabilul fruntaș din Timișoara a dat prin fapta asta o nouă dovadă a dragostei de neam și a inimii sale generoase, înmulțind cu încă una motivele de recunoștință pe cari le avem față de el. Alături de darul lui amintim și pe al dlui avocat **Dr. Petru Țegle** din Timișoara, care a dat suma de o mie de coroane pentru fondul cultural.

Iată lista cea mai nouă:

Nicolae Groza, preot, Sân-Mihaiu-Român	50.—
Lazar Muntean, econom, Sân-Mihaiu-Român	20.—
Eftimiu Rotariu, econom, Sân-Mihaiu-Român	5.—
Simion Unguraș, econom, Sân-Mihaiu-Român	10.—
Chiriu Laziu, comerciant, Chinez	10.—
Petru Drăgan, învățător, Sân-Mihaiu-Român	15.—
Cornel Popovici, învățător, Sân-Mihaiu-Român	20.—
Gheorghe Russu, preot, Seciani	10.—
Gheorghe Cioca, învățător, Seciani	60.—
Damian Sebeșan, învățător, Săcusigiu	2.—
Aurel Sebeșan, Săcusigiu	2.—
Sever Sebeșan, Săcusigiu	2.—
Anastasia Sebeșan, învățătoare	2.—
Cornelia Sebeșan,	2.—
Emanuil Ungureanu, avocat, Timișoara	1000.—

Dr. Petru Țegle	1000.—
Petru Cimponerlu, preot, Vinga	25.—
Mihal Păcățianu, preot, B. Comloș	50.—
Iuliu Vula, învățător,	50.—
Ioachim Muntean, învățător, Beba veche	25.—
Pavel Văcărescu, preot, C.șoroșlu	10.—
Vasile Persecan, econom	10.—
Gheorghe Vesa,	5.—
Ioan Barbu,	5.—

Mai multe ziare ungurești au scris că scopul fondului cultural este de a strânge mijloace pentru eludarea legii școlare a lui Apponyi. Intre cei ce au dăruit pentru acest scop, ziarele ungurești îl amintesc și pe d. Iosif Gall. D. Gall publică în *Ujság* și în *Délmagyarország Közlöny* o declarație în care desminte aceste enormități ale ziarelor ungurești și explică menirea adevărată a fondului. Legea însăși, zice d. sa, a lăsat tuturor confesiunilor libertatea de a-și susține școalele, căci statul nu poate ajuta toate comunele bisericesti sărace. Fondul are menirea de a ajuta aceste comune sărace și nu poate avea prin urmare un scop anti-patriotic.

Starea primarului Lueger.

Viena, 26 Februarie. Lueger are o nouă să lupte cu moartea. Medicii au declarat că orice speranță e pierdută. Numai puternica i constanță a amânat până acuma catastrofa care se așteaptă în fiecare clipă. **Profesorul Neusser** a declarat că și el declară de-asemena că-i imposibil să-l salveze. Astăzi dimineața buletinul spunea că temperatura e de 36.2 pulsul 90. Rana e în stare satisfăcătoare. Slăbiciunea cordului și sughițurile persistă. Nutrițiunea e insuficientă, sensorii clar.

Viena, 26 Februarie. Ora unu. Se publică buletinul după consiliul doctorilor Neusser, Pupovac și Kapsemmer. Starea bolnavului e neschimbată. Deși durează insuficiența i-se fac clizme nutritive. Sughițul s'a micșorat, grație injecției de cafeină și morfină.

Viena, 26 Februarie. Ora patru. Starea bolnavului e neschimbată, disperată.

Viena, 26 Februarie. Ora cinci. Bolnavul s'a trezit, a fumat o țigară, apoi a re-adormit.

Viena, 26 Februarie. Ora șapte. Starea bolnavului e neschimbată.

Viena, 26 Februarie. Wiener Allgemeine Zeitung află că Lueger a rugat acum câteva luni pe Weisskirchner să primească postul de primar al Vienei. Acesta a cerut 24 de ore timp de gândire, apoi a declarat că regretă imens căci îi e imposibil să primească.

Sucesiunea politică a lui Lueger.

Viena, 26 Februarie. La parlament se discută cu aprindere succesiunea politică a lui Lueger. Mulți cred vorbele pe cari el le-a spus lui Gessmann: »Ține-mi oamenii laolaltă« ceea ce înseamnă că l-a desemnat șeful partidului. Alții cred că Liechtenstein va deveni șef și Gessmann primar. Astăzi numeroși amici l-au vizitat pe Lueger, dar el a primit numai pe Weisskirchner.

ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribuna«.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Convenția comercială cu România.

Viena, 26 Februarie (*Dela corespondentul nostru*). »N. Fr. Presse« spune că guvernul unguresc, cedând stăruințelor depuse de guvernul austriac, va inactiva convenția comercială cu România după alegerile pentru parlament. Dacă noul parlament îi va refuza votul, o va inactiva prin ordonanță.

Situația în Grecia.

Atena, 26 Februarie. Guvernul a terminat proiectul de revizuire a constituției. În proiect sânt prevăzute următoarele schimbări:

Străinii pot să ocupe slujbe de stat;
Bugetul trebuie rezolvit în cursul sesiunii parlamentare ordinare.

Camera numai odată poate fi ajurnată în cursul unei sesiuni;

Legile pot să fie admise cu două lecturi;
Alegerile se vor face prin buletine în loc de bile;

În timpul unui război, imunitatea deputaților poate fi suspendată;

Deputații trebuie să aibă cel puțin 25 ani (până acum 30); ofițerii activi nu pot fi deputați.

Curtea de casție va fi chemată să judece în chestii de contestări de alegeri.

Viena, 26 Februarie. »Neue Freie Presse« află din Atena că cercurile conducătoare au nădejdi mari că în curând se va termina criza, mai ales că îndată după convocarea adunării naționale, Liga militară se va dizolva.

Proiectul despre revizuirea constituției se va lua în discuție Joia viitoare și probabil se va aproba în două zile.

Conflict turco-bulgar.

Constantinopole, 26 Februarie. Alaltăeri, soldații bulgari au împușcat asupra ailor doi soldați turci, omorând pe unul. Poarta a însărcinat pe ministrul turc la Sofia să protesteze contra provocărilor soldaților turci, cerând ca comandantul bulgar dela frontieră să dea ordine severe pentru a împiedeca repetiția unor astfel de incidente.

Sofia, 26 Februarie. Populația din sudul Bulgariei e foarte agitată. Ofițerii bulgari cred că statul-major e gata pentru război, care trebuie declarat numai decât, fiindcă Bulgaria își slăbește poziția prin amânarea războiului.

Paris, 26 Februarie. Legația bulgară anunță că ciocnirile sângeroase la granița turco-bulgară continuă. Turcii au o companie de infanterie și bașbozuci. Comandantul lor încearcă să pacifice soldații, dar fără rezultat.

Constantinopole, 26 Februarie. Cercurile politice turcești atrag atențiunea străinătății asupra faptului că incidentele dela granița turco-bulgară se întâmplă în momentul când Regele Bulgariei e la Petersburg. Guvernul bulgar prin ciocnirile aceste vrea să convingă Rusia despre necesitatea unei intervenții rusești în favorul Macedonenilor.

Gronica literară și culturală.

O lămurire. Am reprodus într'una din cronicile trecute păreriile dlui Slavici asupra mișcării literare mai nouă dela noi și am găsit că sânt cam pesimiste. D. Slavici ne-a răspuns într'un articol justificativ în care arăta că acuza pesimismului e nedreaptă, că în toată viața sa el a fost un optimist și că toate operele sale sânt străbătute de o concepție optimistă. Am publicat și acest articol al dlui Slavici cu tot respectul cvenit autorității și meritelor bătrânului nostru scriitor. Puteam să-i replicăm că, după cât ni-se pare, d sa a schimbat discuția deoarece noi nu afirmam că concepția sa fundamentală despre viață e pesimismul. Celace am afirmat noi a fost

numai că păreriile sale asupra unui lucru bine determinat, mișcarea noastră literară din timpul din urmă, sânt cam pesimiste. A fost însă departe de noi gândul de a clasifica pe d. Slavici drept un scriitor pesimist. A fost prin urmare o neînțelegere pe care nu o regretăm, căci ea ne-a produs un frumos foileton al marelui nostru prozator, care-l cu atât mai interesant că poartă până la un grad caracterul unei confesiuni.

În ce privește discuția însăși, mișcarea noastră literară de azi, sântem de acord în unele privinți cu dînsul. Dacă în critica sa d. Slavici a înțeles că, alături de lucruri bune, producția noastră literară ne dă și multă pleavă efemeră, dacă d-sa a înțeles că și în numărul operelor remarcabile lipsește totuși un *standard-work* și că în general concepțiile adânci, problemele mari și largi ale timpului, însușirile fundamentale, simțirea și gândirea, toată firea specifică a poporului nostru adesea nu găesc o întrupare sintetică în opere de valoare trainică și superioară, atunci îl vom da toată dreptatea. Dar nu putem să uităm că până bine de curând mișcarea noastră literară era atât de săracă încât la intervale mari ne sosea abea câte o carte românească. Azi, dacă nu fiecare zi, dar fiecare săptămână ne aduce un volum de interes și de oarecare valoare. E o producție statornică cu un nivel general destul de ridicat, încât cititorul, consumatorul regulat de literatură, la noi, azi se poate adăpa cu lectură românească, pe când acum câțiva ani încă el era nevoit, în Ardeal, să citească nemțește sau ungurește, în România franțuzește.

Privită supt acest aspect, mișcarea noastră literară de azi, cu toate cusururile ei, arată un progres îmbucurător față cu trecutul. Dacă am găsit pesimiste *păreriile* d-lui Slavici asupra acestei mișcări nu e că dînsul, în foiletonul său din »Lupta«, i ar fi tăgăduit orice valoare, ci pentru că în felul cum o caracteriză, *covârșea* totuși nota de critică față de notele bune de satisfacție care lăudă. Cităm încă odată: »Dacă examinați ceia ce se aruncă pe piață, dai peste mara de bălcu: puține cari sânt de o potrivă cu cele vechi, și multe, chiar prea multe de care ar trebui să ne lipsim. Lipsa de disciplină literară e aici chiar mai învederată: dau cu toții pe întrecute zor înainte și puținii scriitori cari muncesc cu dragoste se pierd în masele mari ale celor ce n'au vreme să se gândească mai nainte de a-și fi dat scrisa la tipar. Nu mai e nici o autoritate nici un control, nici o legătură între prezent și trecut și merge fiecare înainte cum îl taie capul«.

E firesc că într'o mișcare literară de-oarecare bogăție majoritatea lucrărilor ce apar să fie fără valoare. Dar ce să zică atunci critica franceză, germană sau engleză de enormul număr de lucrări fără preț cari apar acolo? Câte opere trainice pot fi între cele vre-o 3—40,000 de volume cari apar într'un singur an în Germania? Dar că la noi și puținii scriitori cari muncesc s'ar pierde în mulțimea ignobililor, aceasta nu o putem afirma. Nici odată un volum de Ioan Slavici sau Goga nu va fi confundat cu unul de Macedonski sau un Iorga cu vre-un Teodor Speranția. Iată pentru ce am spus noi că cu tot respectul ce avem pentru d. Slavici, găsim că păreriile sale privitoare la noua mișcare literară, sânt pesimiste fără a-l crede totuș pe dînsul nu *scriitor pesimist*.

Aceste lămuriri servească și avocatului nechemat pe care d. Slavici l-a găsit în cronicarul *Luptel*.

Un imn pentru Șaguna. Cu prilejul sărbătorilor în amintirea lui Șaguna a fost reprodus în diferite fci imnul pe care Zaharia Boiu l-a închinat »Părintelui episcop Andreu, la 30 Noembrie, 1855. (Sunete și răsunete, cercări poetice, Sibiu, 1862). Ceva mai spontan, mai ușor și încercând să se apropie de o formă poporană este »Imnul bunului nostru arhieru« pe care îl aflăm în *Magazinul de cânturi vechi și noi cules și îmulțite prin Gh. Ucenescu, Brașov, 1863*. Gh. Ucenescu a fost școlar al lui Anton Panu la București, sau »student al domnului Anton Panu« cum semnează el în cartea de cânturi cu note de psaltichie — o colecție de poezii de V. Alecsandri, C. Negruți, Asachi, Bolintineanu, Crețianu și alți poeți mai mărunți al timpului care de curând se află la Academia română. Ucenescu a fost apoi profesor de cântări la Brașov și acolo și a sfârșit și viața (v. și Andreu Bârseanu, Istoria școalelor din Brașov, p. 598).

Imnul bunului nostru Archiereu.

Melodia: »Măi tătare«.

Iată ziua cea dorită,
Pentru tineri și bătrîn,
Ca s'aducem mulțămită,
Archiereului stăpin,
Ce ne'ndreaptă sufletește
La limanul cel dorit,
Și de rele ne păzește,
Ca păstor neadormit.

Mii de suflete curate,
Cu părinții ce jertfesc,
Nu lipsesc azi să se 'nchine,
La părintele ceresc,
Că din darul său cel mare
Ne-au trimis Archipăstor
Ce prin jertfe și lucrare,
S'a făcut nemuritor.

Turma cea cuvîntătoare,
Insetată, cum a fost,
De pășune și răcoare,
Supt el află adăpost.
Tot energiu spre'nflorire
Pregătind în viitor,
De obșteasca fericire,
Bunului Archipăstor.

Tinerimea cea plăpîndă,
În al muzelor palat,
Spere-o soartă mult mai blîndă
Decît ceia ce-a gustat,
Căci prea bunul ei părinte;
Lucră'n faptă și cuvînt,
C-o simțire prea ferbinte,
Să-i întindă nutremînt.

Deci cu buzele curate,
Să rugăm pe Dumnezeu,
Să-i dea zile îndelungate,
Bunului Archiereu.
Să trăiască în fericire,
Liniștit și sănătos,
Spre-a bisericii mîrire
Și al patriei folos.

Glasuri dulci răsunătoare,
Să vestească peste tot,
Astăzi zi de sărbătoare,
La mirean și la preot
Ca acum și totdeauna
Să strigăm de mulțeori
Să trăiască Andrei Șaguna,
Bunul nostru Archipăstor.

(comunicat de E. P.)

Din începuturile literare ale lui Rostand
Prima piesă pe care Rostand a prezentat-o la Théâtre Français a fost cunoscuta comedie »Les Romanesques«. Rostand o citi comitetului, dar acesta șovăi să o primească, piesa părîndu-i prea lungă. Comitetul declară că piesa va fi primită, dacă Rostand o va prezenta în încît citirească reclame numai o oră, pe cînd acum a ceruse cinci sferturi de oră. Rostand se gîndi puțin și retrase piesa fără împotrivire. Hotărî să nu o prescurte ci puse ceasornicul dinainte-i și citi manuscrisul de cîteva ori, pînă nimeri iuțea cu care trebuie citită pentru ca lectura să nu reclame mai mult de un ceas precis. Anunță pe urmă comitetului că a făcut »prescurtările« cerute. Experiența reuși. Rostand citi piesa în timp de o oră precis. Comitetul nu bănuia nimic și primi piesa pentru reprezentăție.

Din viața culturală a germanilor din Bănat
Revista germană »Westermanns Monatshefte« a început publicarea unui roman din viața șvabilor din Bănat. Romanul e intitulat »Die Glocken der Heimat« și e de Adam Müller-Guttenbrunn. Autorul e fiul unei familii țărănești din Bănat, originară din comuna Guttenbrunn (Hidegkut) de unde și-a împrumutat numele. Subiectul romanului e luat din viața poporului german din Bănat. Zugrăvește cu dragoste frumusețile țării și figurile poporului. Se arată și situația lui națională anevoioasă și trezirea conștiinții naționale. Totuși romanul nu are tendință politică, ci e o operă de artă.

Germanii din Bănat pînă acum au stat în stăpînire deplină a culturii ungurești. Toate talentele răsărite din sinul acestui viguros popor au servit la înflorirea culturii ungurești. Fiul de șvab Franz Herzog e azi podoaba literaturii ungurești și poartă numele de Herzeg Ferencz.

Totuși Bănatul a dat în Nikolau Lenau, născut în comuna Csátád, pe unul din cei mai mari poeți ai literaturii germane. Pretențiile ungușorilor de a-și revendica lor rămîn niște încercări ridicole cari nu pot să arate decît gradul de perversitate a concepțiilor de spre naționalitate de cari e capabilă gîndirea șovinistă ungurească. Amintim că și cunoscuta scriitoare austriacă M. E. delle Grazie e de-asemena născută în Bănat, în Biserica-Albă. Incolo Bănatul nu prea știe

să fi produs ceva pentru cultura germană. În timpul din urmă însă trezirea politică a adus în mod necesar și trezirea culturală a șvabilor. Întâlnim ici colea prin revistele și ziarele germane numele lui Otto Alscher din Orșova, iscăind foiletoane și nuvele. De vre-un an apare în Timișoara și o revistă literară nemțescă »Von der Heide« supt buna îngrijire a dlui Victor Orendi-Hommenau. Romanul dlui Müller Guttenbrunn e un nou eveniment pentru viața culturală a șvabilor din Bănat.

Precum ne-am bucurat de trezirea vieții lor politice, asemenea salutăm cu simpatie și semnele de trezire culturală a germanilor din Bănat. E un început mai mult de a ne desrobi de supt jugul culturii ungurești și de a împinge sfera ei de înfrînță cit mai departe de noi.

»Revue de Roumanie«. D. Virgil Arion, unul din cei mai talentați gazetari ai României a început publicarea unei reviste franțuzești *Revue de Roumanie*. Revista dlui Arion se prezintă în sondeții bune.

În rândul colaboratorilor întâlnim și numele dlor I. A. Brătescu-Voinesți, Nicolae Iorga, Em. Pomurbaru, Artur Stavri etc. Primul articol »Către democrație« e scris de d. Virgil Arion. Celelalte articole sânt scrise de dd. Teodor Burada, Ilie Bărbulescu, Zamfir C. Arbore, Ion Peret, un articol despre numărul românilor și întinderea teritoriului ce locuiesc de Teodor Crivăț. D. Mihail Solca scrie despre literatura noastră populară, traducând multe bucăți în franțuzește. Se dă o dare de seamă, cu lungi citații traduse, despre »Viforul« dlui Delavrancea. Între figurile dispărute se scrie despre Creangă și Augustin Bunea al cărui discurs rostit la Aiba-Iulia se traduce în franțuzește. Cronica lunii e foarte bogată și cuprinde toată viața intelectuală a României.

Revista dlui Arion e o întreprindere serioasă merită să informeze publicul francez asupra trecutului și vieții românești de azi și merită sprijinul tuturor.

Gramatică și literatură. Azistăm la un spectacol care ar putea fi vesel pentru un străin, dar întristător pentru un român: doi profesori universitari români cari se fac reciproc agramăți, D. Ovid Dinsușeanu, distinsul savant, din nenorocire identic cu caraghiosul poet Ervin, face în »Viața nouă« pe d. M. Dragomirescu neștiutor de gramatică. Drept răspuns, d. Dragomirescu, în Falanga »purecă« și el proza d-lui Dinsușeanu de greșeli de același fel. E amuzant însă să vezi cum d. Dragomirescu face câteva rinduri mai jos exact aceleași greșeli pe cari le critică la potrivnicul său. Li observă, foarte drept, că scrie »poetii care«, mulți care etc. iar mai jos scrie singular textual: »Pe lângă schițe dintre care sint de relevat«, și mai înainte încă: »Lasă măruntășurile pe care le poate îndrepta orice bun corector de gazetă...« dela care corector ar putea lua lecții și d. Dragomirescu...

Oare nu ar fi mai de folos, dlor profesori universitari, să chibzuieți o normă definitivă a scrisului românesc, decît să vă faceți de ris cu astfel de fleacuri?

Găsirea unui manuscris necunoscut al lui Goethe. Profesorul german *Billeter* a găsit manuscrisul formei originale a romanului »Wilhelm Meister« al lui Goethe. Manuscrisul nu e scris de Goethe, ci de un copist a lui și e intitulat »Wilhelm Meisters theatralische Sendung« (Mislunea teatrală a lui W. M.) Romanul cuprinde în forma lui originală șase capitole, pe când în forma lui cunoscută el are numai patru. Găsirea manuscrisului e un eveniment pentru literatura germană.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Februarie n. 1910.

Donațiunea Petru Pană.

Un român dela noi, din Săcele, a trecut demult în țară, unde și-a agonisit o avere frumoasă. Înainte de-a închide ochii pe pământul României libere, s'a gândit și la neceazurile celor rămași acasă. Fericitul Petru Pană, încetat din viață la 26 Iulie 1909 și-a lăsat »Asociației« suma de 10.000 cor., cu destinația ca venitul să se întrebuințeze pentru scopuri culturale.

Comitetul central al »Asociației«, în ultima sa ședință ținută la 19 Februarie n. a. c., a primit cu deosebită bucurie această donațiune și a decis să o contopească cu »Fondul general«, iar venetele ei să le întrebuințeze pentru înzestrarea »Muzeului istoric și etnografic al Asociației«. În semn de adâncă recunoștință față de memoria generosului donator a hotărît ca în »Normativul pentru administrarea fondurilor și fundațiilor« această donațiune să se țină în evidență supt numirea »Donațiunea Petru Pană«, amintindu-se că s'a contopit cu fondul general.

Această faptă nobilă a regretatului Petru Pană e vrednică de recunoștința întregii obști dela noi. Iar pilda d'ă de dânsul de a lăsa sume așa de frumoase fără a le da anumite destinațiuni — cum se face de obicei — e vrednică de urmat și de alți binefăcători, cari se vor gândi să vină în ajutorul culturii românești. Cei ce stau în fruntea instituțiilor noastre culturale, vor ști găsi întotdeauna scopul cel mai nimerit pentru care să le destineze. Și numai cu ajutorul acestor *donazioni libere* se va putea lucra cu adevărat pentru înaintarea culturală a poporului nostru.

— Știri redacționale. Cu începere dela 1 Martie colegul nostru d. *Gheorghe Stoica* părăsește redacția »Tribunii« și va primi conducerea »Foi Poporului« din Sibiu. D. *Silvestru Moldovan*, care a condus timp de 12 ani »Foaia Poporului«, va trece în aceeași zi la »Gazeta Transilvaniei« din Brașov al cărei șef de redacție a fost numit.

— Adunarea generală a Asociațiunii din Arad. Cu prilejul adunării generale a Asociațiunii culturale din Arad se va oficia în catedrală un parastas precedat de sfânta liturghie pentru fondatorii și membrii decedați ai Asociațiunii. La liturghie va cânta corul mixt al Asociațiunii. Serviciul divin începe la orele 9 dimineața precis. Va servi probabil P. S. Sa episcopul *Joan I. Papp*.

Membrii Asociațiunii sânt rugați a participa cu toții la serviciul divin.

— »Chantecler« la București. O noutate senzațională: primul turneu »Chantecler« s'a hotărît. O trupă excelentă, supt direcția dlui H. Hertz, directorul teatrului »Porte Saint Martin« din Paris, va da pe »Chantecler«, cu decorurile și costumele identice acelor din Paris, în principalele centre ale Europei. În București va juca la teatrul Leon Popescu dela 12 până la 16 Martie și pe lângă »Chantecler«, va da alte 2 mari succese pariziane, minunata comedie »Le Rol«, care s'a jucat fără întrerupere 2 ani de-a rândul la »Variétés« și »La petite Chocolatière«.

Trupa probabil va juca și în Budapesta.

— Hymen. Anunțăm cu plăcere logodna doarei *Elena Morariu* cu d. *Nicolae Codreanu*, săvârșită azi în Nădlac. Actul logodnei a fost săvârșit prin P. S. Sa Roman R. Ciorogar, director seminarial.

Călduroase felicitări!

— Cercetarea paternității — rezolvită. Savantul german *Dungem* din München a făcut o descoperire senzațională. Bactareologul german a găsit un metod prin care se va putea stabili din sângele copiilor, identitatea părinților. Preparatul prin care stabilește asta se chiamă »aglutuin«. Descoperirea profesorului german va fi primită de mulți cu sentimente foarte variate...

— Regele bulgar la Petersburg. Regelui Ferdinand și reginei Eleonora li-s'au făcut mari

serbări la curtea Țarului. Seara, în ziua sosirii, a avut loc în marele palat dela Zarkole Selo un prânz de gală în onoarea părechi regale bulgare. Împăratul Nicolae a rostit cuvântarea următoare:

»Cu un sentiment deosebit de bucurie salut sosirea Majestaților Voastre în urma desăvârșirii acestei opere atât de scumpă inimei mele și întregii Rusie: independența Bulgariei. Acest eveniment însemnat a înecorat faptele mari ale bunului meu care a chemat la viața independentă înăruit stat slav de pe țărmurile Dunării. Sânt convins că Bulgaria independentă va fi supt domina Majestații Voastre o nouă garanție de pace statornică și bună înțelegere și de ordine în Balcani, și că ambele noastre guverne se vor sili să întărească tot mai mult legăturile istorice de fraternitate și de unire care unesc de atâta timp popoarele noastre.

Inchin paharul meu în sănătatea Majestații Voastre, a Maj. Sale regină, și finului meu, principele Boris, precum și a întregii voastre familii. Beau pentru fericirea și prosperitatea Bulgariei.

La prânzul de gală ce-a avut loc a doua zi, regele Ferdinand al Bulgariei a răspuns în modul următor cuvântărel împăratului Nicolae:

»În urma independenței Bulgariei, unul dintre idealurile pe care Țarul liberator, veneratul bunic al Majestații Voastre, a dăruit poporului bulgar, am crezut ca Suveran independent al Bulgariei independentă, că era o datorie dintre cele mai plăcute să viu la curtea voastră, împreună cu regina, să aduc Majestații Voastre în numele meu și în numele poporului bulgar, mulțumirile cele mai cordiale pentru tot ce Rusia frățescă și împăratul ei a făcut pentru recunoașterea independenței Bulgariei. Am în totdeauna în vedere prosperitatea culturală și economică a poporului meu la care ar putea contribui pacea, bună înțelegere și ordinea în Balcani.

Poporul bulgar e pătruns de aceste principii și sânt convins că ambele noastre guverne se vor sili în totdeauna să întărească și mai mult legăturile dintre popoarele noastre. Mulțumesc din toată inima Majestații Voastre de primirea splendidă, care ne-a fost rezervată și ridic paharul meu în sănătatea Majestații Voastre, a Majestațiilor Lor împărăteșe, a principelui moștenitor, marele duce Alexici Niculaevici, precum și pentru viitorul glorios al mării Rusie.

După acest prânz perechea regală bulgară a plecat spre Petersburg unde a descins la palatul de iarnă.

— Cardinal condamnat. Conflictul dintre stat și biserică în Franța nu s'a aplanat nici până acum. Din vreme în vreme izbucnește din nou focul care ardea ascuns supt spuză. Înainte cu câteva luni, episcopii francezi adresaseră credincioșilor o pastorală comună, îndemnându-i să nu-și dea copiii în anumite școli de stat și comunale și să nu le dea voie să învețe din anumite cărți didactice.

Corpul institutorilor, văzînd în pastorală aceasta o insultă la adresa lor, s'au adresat judecătorei, cerînd satisfacție și despăgubire pentru interesele lor atacate. Cel mai mulți dintre episcopi au declarat însă înainte de proces că-și revocă iscălițurile.

Cardinalul-episcop Luçon, care n'a voit să-și revocă iscălițura, a fost condamnat de tribunalul civil din Reims la o despăgubire de 500 franci.

— Contele Tisza membru de onoare al Academiei ungurești. În adunarea generală a Academiei ungurești, care va avea loc în Aprilie, se va face propunerea de a proclama pe contele Tisza membru de onoare al Academiei ungurești.

— Mulțămită publică. D. Ioan Bogdan, comerciant în Beiuș din incidentul logodnei, cu simpatica d-șoară *Paulina Sfetea*, fiica veneratului preot Sfetea din Brașov, în loc de anunțuri de logodnă, a dăruit pe seama bisericii din Pocola 10 cor.

— Câți evrei sânt pe lume. După cele din urmă date, 11 milioane 625.654 de capete, din cari 8.892.019 în Europa. În frunte e Rusia cu 5 milioane 082.342 de înși. Austria are 1.233.342; Ungaria, 851.378; Germania, 607.862; Turcia, 282.277; România, 250.000; Insulele britanice, 240 mii 546; Olanda, 103.000. În Franța sânt 95.000; în Spania, 4.000.

Dintre orașe în frunte e Ierusalimul cu 55 la sută; Lodz (Polonia rusească), 47,5; Odesa, cu

3275; Varșovia, 3336; New-Yorkul, cu 263; Buda-Pesta, cu 23 la sută; Viena are 874; Frankfurtul, 815; Berlinul, 485; Chicago, 358; Hamburgul, 234; Londra, 228; Parisul, 207; Roma, 151; Bruxelles, 116; cel mai puțin are Petersburgul, 083.

— **Un balon misterios plutind asupra palatului țarului.** Poliția și administrația marină rusească se preocupă de o afacere misterioasă care neliniștește cercurile militare. Un misterios balon străin s'a ivit asupra cetății navale Kronstadt fără a se cunoaște originea și ținta călătoriei. Acelaș balon s'a ivit și asupra castelului dela Peterhof unde se află țarul, dar a dispărut în curând. Poliția nu a putut afla nimic precis asupra balonului.

— **Iosif Elischer.** Fostul director de studii Iosif Elischer a decedat ieri în Budapesta unde se retrăsese după pensionarea sa. Elischer a fost cunoscut și printre români. Ca inspector școlar inspecta în fiecare an școlile secundare din districtul Sibiu.

— **Regele Serbiei la Petersburg.** Din Belgrad se confirmă zvonurile că Regele Petru al Serbiei va călători la Petersburg, între 15—20 Martie, pentru a face o vizită țarului.

— **Albnezii pentru sultanul detronat.** Din Belgrad se telegrafiază că la Ipek și în alte locuri din Albania au avut loc meetinguri zgomotoase în favorul fostului Sultan Abdul Hamid. Ziarul »Politika« e informat că Albanezii au cerut detronarea actualului Sultan și reintronarea lui Abdul-Hamid.

— **La Librăria »Tribunel«** se află de vânzare 2 costume naționale, lucrate foarte frumos, motive românești. Prețul: unul 130 coroane și celalalt 140 cor. O talie originală, pe motive românești 16 cor. Tot la librăria noastră se mai află de vânzare 2 tablouri admirabile, puse în cadre frumoase »Botezul Domnului« 115×90 cm. 125 cor. »Biserica din Tebea cu mormântul marelui nostru erou Avram Iancu« 80×65 cm. 65 coroane. Aceste tablouri, abstrăgând că sânt lucrări de un român, sânt lucrate atât de artistic încât ar face decorul oricărui salon românesc.

x **Inlesnire pentru cei cari se pregătesc de examene de drept.** Pregătirea pentru examenele de drept reclamă multă osteneală, timp și spese; cu toate acestea rezultatul este dubiu. Cauza este, volumințata cărților de studii stricta profesorii și modul de întrebări necunoscute înaintea celor ce se supun la examene. Deci cunoscutul institut »Jogi elökészítő« din Cluj, care lucrează cu succes, umple un gol, pentru că conducătorii sânt în deplină cunoștință cu rigorosele și în propunerea studiilor sânt doctori utrinșque inris. Institutul acesta ușurează învățarea grea scurtează materialul de învățat și timpul studierii și asigură de rezultat. Celor cari se pregătesc acasă și nu pot absenta săptămîni întregi dela oficiu, servește cu un sistem originil și suplinește timpul absentării. Cu răspunsuri detaliate servește »Jogi Elökészítő«, Kolozsvár, Barth M. u. 22.

x **Feritivă de-a comanda dela firme înșelătoare,** acest aviz se poate citi în orașele mari din lume. Astfel și noi atragem atenținaa on. proprietari de mori, comercianți și economi cetitori ai ziarului nostru, că totdeși de cumpene pregătite din material bun se pot căpăta dela prima și cea mai solidă fabrică de cumpene a lui Széman József în Cluj — Kolozsvár, strada Morii — Malomutca.

x **Publicul ce merge la Oradea-mare pentru ca să-și caute mobile moderne își ia osteneala,** ca să privească marea prăvălie de mobile a lui Reisz Miksa din Oradea-mare, în edificiul »Sas«, unde se găsesc mobilele cele mai simple și mai frumoase, cu prețuri etine fabricate în fabrica de mobile din B.-Claba a lui Reisz Miksa supt controlul personal al fiilor săi. Firma primește aranjarea de otele, internate și locuține întregi. Preoții, învățătorii, oficianții de stat și comunalii primesc favor.

x **Atragem atenținea on. inteligență ardeleană,** ca să nu-și deie gulerile, manșetele și albiturile spre spălare sau curățire negustorilor sau agenților ci dacă voiesc să aibă albituri albe ca zăpada și călcate licioase, apoi să le trimită de-a dreptul celei mai renumite fabrice din țară de spălat cu aburi a lui Nagy Károly din Cluj, Malom utca 4, care comande în suma de 10 coroane le retrimite franco, pe lângă serviciu couștinios.

x **Căștigarea doctoratului în 3 luni.** Seminarul juridic al dlui Dr. Dobó din Cluj a compus și

edat o carte în care se descrie amănunțit modul de punerii doctoratului în timp de trei luni. Căștigarea doctoratului din științele juridice de stat și știința dreptului în 4—5 luni cere o pregătire specială dela cei cari din cauza că sunt aplicați în vre-o cancelarie nu pot să steie timp mai îndelungat în Cluj. Dreptaceia cartea »Tájékoztató a jogi seminaryumról«, pe care direcțiunea (Cluj — Kolozsvár, Malom u. 14) o trimite gratuit, le este indispensabilă.

Cronica socială și artistică.

Concertul d-nei Lucia Cosma. Luni, d-na Lucia Cosma, cunoscuta noastră cântăreață, a dat în Ateneul din București un al doilea concert. Ziarele din România vorbesc în termeni entuziaștii despre acest nou succes al distinsei noastre cântărețe. Ziarul »Dimineața« din București scrie:

»Pe rând, în aria din »Il re pastore« de Mozart, în aria nebuniei din »Lucia«, în lied-uri germane d Brahms și Strauss, în romanețe franceze de Frank și Coquard a dovedit că posedă și o tehnică remarcabilă de suprano lejeră și stilul francez și german al muzicii de salon, în care d-na Cosma pune pe lângă multă inimă, o fineță și grație nespūsă.

Aclamațiunile vii în tot cursul serii s'au transformat în ovații la auzul melodiilor populare din Ardeal, în interpretarea cărora pune o sinceritate de sentiment și o nobleță de o rară poezie.

Aseară, după concertul atât de splendid reușit al doamnei Lucia Cosma, o seamă de amici ai artel și admiratori ai talentatei cântărețe de peste munți, au dat în onoarea sa un supeu la restaurantul Enescu.

Printre invitați am remarcat pe d-na Maria Cosma, distinsa prezidentă a »Reuniunii femeilor române din Sibiu« și mama sărbătoritelor artiste, Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișoara și soțul d-nei Lucia Cosma, Gheorghe Dima, cunoscutul compozitor pe peste munți, D. Popovici directorul conservatorului de muzică din București, Dimitrie Onciul, profesor universitar, Alex. Alexiu și C. Sărățeanu, consilier la curtea de apel din capitală, Dr. C. Diaconovici, directorul Muntelui de pietate, doctorii D. Popovici, N. Minovici, N. Stoenescu, I. Morandini subdirectorul general al vânilor, inginer Remus Cosma și I. Rusu Abrudeanu.

La desert, d. profesor Onciul a ridicat primul toast în sănătatea d-nei Lucia Cosma, care prin arta sa încântătoare ne-a făcut să apreciem comorile artistice ale fraților noștri de peste munți, iar al doilea în sănătatea d-nei Maria Cosma, mama d-sale, promotorea celor mai generoase mișcări culturale de peste munți și care în special și a căștigat mai mari merite pentru dezvoltarea industriei țesăturilor românești naționale, cum a dovedit frumoasa expoziție națională din Sibiu dela 1905 și marea expoziție din București dela 1906.

Serată artistică din Oradea mare. Afluența

Interesul publicului față cu serata din 1 Martie n., în timpul din urmă, a crescut într'un mod atât de rapid, încât a întrecut și cele mai optimiste așteptări. Comitetul aranjator primește zilnic avizuri pentru participare și prenotări la bilete. Din multe părți sosesec frumoase rânduri de încurajare. Până de prezent și-au prenotat locurile (în juze și fotelii) următoarele persoane din loc și lor:

Ilustr. Sa Episcopul Dr. Demetriu Radu, Magnificența Sa Vicarul Vasilie Mangra, apoi Dr. Cor. Papp, Dr. Dem. Kiss, Nicolau Zigre, Mihail Pavel, Toma Păcala, Dr. Iustin Ardelea, Dr. Nicolau Popovici, Dr. Parteniu Barbu, Dr. Ioan Buna, Dr. Georgiu Mateiu, Iosif Diamand, Sever Sălăgeanu, Ioan Poynar, Alexandru Gera, Ioan Papp, fam. Goina, Dr. Ioan Iacob, Iosif Tărău, Liviu Rada, Traian Nagy, fam. Roxin etc.

Și-au anunțat participarea fruntașii vieții noastre publice: Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Ioan Mihai, Dr. Aurel Vlad, Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu și Vasile Goldiș; apoi Dr. Ioan Ciordaș, Dr. Gavrii, Cosma, Dr. Const. Popovici, Dr. Isaia Ardelean, Ioan Cosma, protop. Adrian P. Desseanu, protop. Dr. Aurel Nichita, Alecs. Muntean, protop. Aloiziu Nistror, Petru Serbu, prot. Nicolae Roxiu, protop. Dr. Ioan Câmpăneanu, Dr. Aug. Ciavici, Dr. George Crișan, Dr. P. Gall, Dr. Gavril Gherlau, Dr. Iuliu Kiss, Dr. Dem. Mangra, Dr. Vasile Maior, Dr. Ioan Boroș, Dr. Savu Marta, Dr. Alex. Muntean, Dr. Cornel Papp,

Dr. Romulus Papp, Dr. Dimitrie Popa, Dr. Ioan Sferlea, Dr. Nicolae Zigre, jun., Dr. Aurel Zigre, Romul Barbu, Ioan Peiru, Dr. I. Dorca, V. Fildan, preoți, G. Dodulescu, Ioan Teorean, A. Horvat, M. Vancea, Alecs. Golea, Petru Pap, P. Popa, N. Blaga, O. Albu, R. Mangra, Șt. Domocoș și alți mulți.

Și-au mai anunțat participarea câțiva domni și doamne, (familii din Sibiu, Arad, Lugoj, Beiuș, Lipova, Vinga, Boroșineu, Aleșd, Șimleu, M.-Șiget, Margita, Tinca și alte centre românești).

Grupul debutanților din Sibiu, cari vor juca piesa »La șezătoare« este alcătuit din: 6 doamne, 20 de domnișoare și 6 domni. La aceștia se vor alătura 18 iuriști și funcționari, membrii ai reuniunii »Hilaria«. Debutantele din Sibiu vor purta toate costume țărănești din România.

Comitetul aranjator își ține de datorie a accentua încă odată, că acela, cari din eroare nu ar fi primit invitație s'au chiar trimțându-li-se nu li-s'a înmănat, pierzându-se pe drum, să se considere prin aceasta invitați și tot atât de bine-văzuți, ca și ceilalți. Scopul final este: să fie o mare afluență de lume românească.

Cronica judiciară.

Procesul președintelui Camerei. Înaintea curții cu jurați din Târgul-Murășului s'a dezbătut ieri un proces de calomnie, interesant și instructiv, pe care președintele Camerei deputaților Dr. Gál Sándor l-a pornit împotriva publicistului Szebenyei Ernő, redactorul ziarului »Székely Lapok« din Târgul-Murășului.

Procesul acesta a fost al 41-lea proces de calomnie ce s'a pornit, supt era coaliției, împotriva lui Szebenyei. În 40 de procese a fost achitat de curtea cu jurați.

Dr. Gál a pornit proces împotriva acestui publicist, fiindcă l-a acuzat 1) că, în calitate de comisar ministerial, a trăgănat vreme de 6 luni procesul disciplinar pornit împotriva funcționarilor comitatensii; 2) că a voit să profite de mandatul de deputat ca să dobândiască notariatul public din Reghinul-săseșec și 3) că și-a dat cuvântul de onoare că va termina procesul disciplinar pornit împotriva funcționarilor comitatensii în timp de o lună.

Procesul acesta s'a mai dezbătut înaintea curții cu jurați din Târgul-Murășului la 9 Decembrie 1909, când Szebenyei, cărula i-s'a dat voie să-și dovediască afirmațiile, a fost achitat.

Curtea de casație a casat însă sentința pentru un defect de formă, ordonând desbatere nouă.

La această desbatere nouă, tribunalul n'a dat voie acuzatului să dovediască decât afirmațiile cuprinse în punctul 1 și 3, iar curtea cu jurați la declarat nevinovat, considerând dovedite afirmațiile acuzatului.

În ce privește punctul al doilea, tribunalul nu admis dovedirea afirmațiilor și acuzatul, firește, a fost condamnat — la o amendă de 400 cor.

Procesul acesta a făcut o senzație în lumea politică și, deși acuzatul a fost condamnat într'un caz, nepermitându-i-se dovedirea, toată lumea de părerea că președintele camerei deputaților n'a reușit să-și repare onoarea atacată.

Procesul acesta, în orice caz, e o contribuție foarte instructivă la capitolul »Moravuri coaliționiste«, — al cărei scriere e rezervat pentru istoricii viitorului.

Procesul băncii »Aradi Hitelbank«. Tribunalul din Arad a dezbătut ieri și azi proces pentru falsificare pornit împotriva lui Székely Izidor, directorul și Ujházy Andor, contabil băncii »Aradi Hitelbank« din Arad. Amândoi au fost acuzați că ar fi falsificat documente publicabile institutul.

Szánto a fost condamnat la 8 luni, Ujházy 1 an închisoare.

ECONOMIE.

Adunarea generală a »Victoriei«.
Măine Duminică 27 Februarie se ține adunarea generală a băncii »Victoria« din Arad la orele 10 a. m.

Plata grânelor din Arad

25 Februarie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	13.60—70
orz 100 mm.	6.50 —
ovă 100 mm.	8.80 —
secară 100 mm.	8.60 —
păpușol 600 mm.	5.90—6—

Prețurile sunt socotite la coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orta nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K.	— Hl
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 »	80 »
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 »	»
Bănățianesc — — — — —	28 » 95—29 »	»
De Bacă — — — — —	28 » 60—29 »	»
Secară de calitate L. — — —	19 » 75—20 »	65 »
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 »	65 »
Orzul de nutreț, calitate L.	14 » 75—14 »	95 »
Ovă 5 de calitate I. — — —	15 » 70—16 »	»
Ovă 5 de calitate a II. — — —	15 » 40—15 »	60 »
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 »	»

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

- I. Russu-Șirianu*: La Roma, schiță din călătorie . . . . . » 2—
- Dr. E. Babeș*: Diagnoza . . . . . » 3—
- A. Cosciuc*: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) . . . . . » 1.50
- Stelian Russu*: Foiletoane . . . . . » 1—
- A. O. Maior*: Bibliot. copiilor, vol. II. » 1.00
- » v. III și IV. » 1—
- Isidor Ieșan*: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . » 1.50

In amintirea canonicului Augustin Bunea.

Articole și alte semne de durere ale neamului. . . . . cor. —50

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze cătră: **Librăria »Tribunei«.** Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Redacției.

Elvia. N'are dreptate verișorul. Sau, deși are dreptate, adevărul nu e atât de trist cum și-se pare. Nu mai sintem copii să nu fim în stare să zîmbim și de dureri! — Îți scrie el.—Acum nu mai avem dreptul să visăm; acum trebuie să privim în fața celor mai crude adevăruri cu resemnare. Las să viseze copiii cum am-visat și noi, cari ne-am deșteptat... Las să alerge veseli prin câmpiile înflorite, prin zburzuri în zbor. Las să se arunce obosiți în iarbă, să se piarză cu privirea în zarea albastră, să urmărească zborul stourilor de pasări... Las să viseze cuprinși de un dor ciudat după cineva care dintr'o stringere pe mîină, dintr'o privire să citească ce simț, dar nu pot spune... Tu, nu-ți face iluzii deșarte, nu alerga după durere. te va ajunge ea și așa — prea de vreme. Nu,

voi nu știți iubi liber, voi nici n'aveți dreptul să iubiți liber. Amorul, iubirea voastră pentru un bărbat ales de voi, — e contrar cu legile frții, e a.ormal... Nu, voi nu aveți dreptul decît la o iubire impusă. Il iubii pe bărbatul pe care soarta, împrejurările, părinții, rudeniile, legăturile comerciale, relațiile politice sau speculațiunile financiare vi-l destină ca soț. Voi n'aveți dreptul să alegeți, voi aveți numai datoria de-a primi jugul celui care, călăuzit de mii de considerații materiale, v'a ales... »

In orice caz nu te speria. Scrisoarea aceasta e o dovadă că »verișorul« d-tale se gîndește mult, mult la d-ta și spune lucrurile aceste numai ca să ai prilej de a-i contesta afirmațiile și a-i dovedi contrarul.

L-ai înțeles, nu?

C. C. Vă mulțumim pentru serviciu. Precum v'ați putut convinge însă, v'a prevenit altul.

P. Disponem și noi de revista în chestione și cunoaștem articolul. Socotim însă că nu i-a sosit încă timpul. Mulțumiri.

T. A. »Ameliorarea sorții« am interpretat-o cum o interpretezi și d-ta și n'am voit să-ți aducem o dojană prin invocarea ei. Ne bucurăm mult de străduințele d-tale, dar în poeziile trimise nu vedem încă nici o schinteie. »Ogorul Românului« e un tablou trist al stării noastre, dar nu e poezie.

«Cînd știi și-ți reamintești
Că'n satele românești
Orice petec de ogor
Era al Românilor
Rămas dela moșii lor.

Zeu, te cuprinde o jele
Că 'n este vremuri grele,
Ei, bietul sărman plugar
A rămas fără hotar
Și-o duce val și-amar!»

Sfatul ce-l dai la sfârșit e românesc:

«Iar de nu vei mai putea
Moș'oara-ți mai ținea,
Vinde-o iar Românului
Și nici cînd străinu-ți
Că-i de folos neamului!»

La strofa a doua ne permitem o mică observație: sînt și români cari au moștenit pămînturile dela părinții lor. Nu toți le-au moștenit dela moși. Chestie de detaliu fără importanță.

»O întrebare d-lui Chendi — din prilejul foitei d-sale despre poezii Mironescu și Alice Călugăru« ne adresează un cititor. Întrebarea e: »Oare nu ar fi vremea ca din colecțiunile de poezii uitate ca ale lui Petică, Tr. Demetrescu, Szabo etc. și de prin reviste să se adune mărgăr tarele veritabile, vrednice să rămână, și să se editeze în unul sau mai multe volume? S'ar aduce un adevărat serviciu literatu ii noastre«.

Credem că d-l Chendi va răspunde.

P. P. B. »De toamnă« și »Steaua noastră« cuprind câteva lucruri fără orice înțeles. In »De toamnă« cânti:

«Luncă cînd cade la vale
Frunza galbenă din dud,
Mie-mi pare că's în zale
Și-al ei cîntec nu-l aud...»

Ți-se care că ești în zale? Nu 'nțelegem. Sau poate ai voit să zici în »jale«? In »Steaua noastră« scrii:

«O stea avem și noi Români
Și-un mic lucefăr bălăior,
Ce rupe firul disperării
Și-al suferințelor obor...»

Și al suferințelor obor? Nu e de-ajuns ca o poezie să fie înțeleasă de cel care a scris-o. Ea trebuie să poată fi înțeleasă și de cititori. Despre celelalte în alt număr.

Gr. de T. S'a primit suma de 6 cor. abonament. Restul s'a dat la locul cuvenit. Căutați în numărul 4, unde s'a publicat darea de seamă.

H. J. »Acul Cleopatrei« e un vestit obelisc de granit, care pe vremuri stetea în Heliopolis (Egipt). Mohamed Ali a dăruit acest obelisc Marelui Britanii, în 1819. E așezat acum în Londra. E de 68 urne înalt și are o greutate de 180 tone. (O tonă 1000 kgr.)

L. M. (S.) Va fi o scăpare din vedere a foii din Sibiu. Nici un alt ziar românesc n'a publicat avizul celui advocat, fiind tipărit într'o tipografie streină din Budapesta.

N. T. Revista de care întrebați apare și acum. Redacția și Administrația nu s'a schimbat. In ce privește manuscrisul, vă rugăm să mai aveți nițică răbdare.

Peleş. Cu »datul poștei« ne trimiți următorul sonet:

«Mi-a venit o carte înflorată azi,
Cartea inimii tale 'nveselite.
Inșiruite gândurile tale
Mi-au vorbit stioase de-amintiri iubite.

Un chenar mărunț de flori tipărite.
Înlanțuiră 'nlăcrămatele
Visurile tale, ca pe cerurile
Noptii, diamantatele stele.

Și-am plîns de dorul duioselor visări
Ce sufletul meu de-al tău a 'nlanțuit,
Copilă bună, pe tainice cărări.

Și împins de un dor de primăvară
Din salba cărții tale, dragă, am porcit
Flori de ghiocci să-ți trimit de sară.

Ce păcat că n'are nici un înțeles, oăci ar fi într'adevăr sonet. Dar așa...

A. G. E frumos că te-ai hotărît să ne trimiți pe viitor rapoarte despre întâmplările mai însemnate din ținutul d-tale... dar de ce ne trimiți numai decît 90 de pagini despre o petrecere — care nu s'a putut ținea?

V. H. (preot). In situația politică actuală nu ținem de cuvîntă să aducem în discuție chestii cari ar putea să producă ruptură în rândurile noastre. Păstrăm scrisoarea pentru vremuri mai liniștite. Avem și câteva alte amănunte.

V. M. Am trimis scrisoarea Dv. la București. Credem că veți primi în curînd răspuns mulțamitor.

T. M. (Bl.) Regretăm că nu vă putem împlini rugămintea. Avem să luptăm cu prea mari greutateți.

N. N. Timișoara. Am spus deja de foarte multeori că »Mulțamite publice« nu publicăm decît la partea taxată a ziarului.

Posta Administrației.

Pavel Ioan, Vârșeț. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Aprilie 1910.

G. Mornăilă, Socodor. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Martie 1910.

A. Moys de Fejéregyháza, Sălîște. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Iunie 1910.

Receala

e ușa secretă, prin care intră toate boalele serioase în corpul omenesc. »Emulsiunea Scott«, compoziție de olei de ficat de pește e însă cheia care închide această ușă, încă înainte de a se apropia boalele de ea.

Emulsiunea Scott

a ajuns la mare renume, mai ales prin curățenia, mistulrea ușoară și puterea de vindecare. Medicii, moașele, părinții și bolnavii deopotrivă recomandă acest medicament, ca cea mai încrezută proplă a sănătății.

Emulsiunea Scott e cea mai veritabilă.

Să vinde în toate farmaciile.

Prețul unui flacon original 2 cor. 50 Hl.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.**

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

**Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește**

Herzog Sándor

A R A D,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

MOBILE

Fabricate din material sănătos și solid, în ori-ce timp se pot procura la firma **FRITZ W. ELGES**, fabrică de mobile, atelier de tapeterie și decoratură SIBIU — NAQYSZEBEN, — Fabrica: Salzgasse 37. — Filiala: Heltauergasse 25.
Cel mai mare și mai bogat local de cumpărături!

DECLARAȚIUNE.

Lățindu-se în timpul din urmă vestea, că institutul de credit și econ. »Gloria« din Pui, ar fuziona cu »Hațiegana«, subscrisa direcțiune, pentru orientarea celor interesați, declară, din toată afacerea numai atât e adevărat, că »Gloria« a fost invitată din partea »Hațieganei«, să fuzioneze cu dânsa pe lângă schimbarea acțiilor noastre în preț nominal cu acții de ale »Hațieganei«. Oferta aceasta însă nu a fost acceptată din partea noastră.

Direcțiunea Inst. de credit și econ. »GLORIA« în Pui.

Un barbier român,

tină, fără familie poate primi în arândă un local complet și elegant aranjat

atelier de coifor

în Arad la loc de frunte.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

Un local frumos de ospătărie

se dă în arândă pe lângă transcrierea dreptului, unui solid ospătar român.

Localul e în Arad vis-à-vis de palatul Justiției și constă din 2 sale, un sepparré, locuință și toate cele laterale. Adjustament și aranjare completă.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

Picurii lui Brády pentru stomac provăzuți cu marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, nutriți de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au adevărit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, sgîrciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomnie, anemie și gălbînare. — Se pot căpăta la ori-care farmacie. O sticlă mică 80 fil., o sticlă mare 1 cor. 40 fil., 6 sticlie 5 cor., 3 sticlie duble 4 cor. 50 fil.,

Expedează franco farmacistul:

Brády K. farmacie la „Regele Ungariei“. — Wien, I., Fleischmarkt 1. Depot 241. Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la subscriere după cum se vede în chipul de față. —

Fluid pentru turești de Kwizda. Marca de scutire a șarpeului.

Mijloc aromatic probat de frecat pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumei, ischiastului, junghiușilor în coaste etc. pentru turești, vinători bicicliști și călăreți ca mijloc de întărire și re-ăștigarea puterilor după drumuri obositoare.

Prețul unei 1/2 sticle cor. 2 — 1/2 sticlă c. 1-20, veritabil se capătă în farmacie. Catalog de prețuri gratis și franco se capătă prin depozitul principal:

Franz Johann Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare; reg. române și reg. bulgare. Kornenburg bei Wien-g

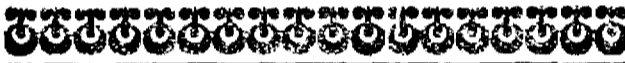
KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sante.

Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a încunoștința on. publică că prăvălia de pălării bărbătești și de căciuli dela 1 Noiembrie mi-am transpus în Temesvár-Gyár-város, Andrassy-ut în palatul nou al orașului, și aici mi-am ampliat magazinul cu articlile de modă pentru bărbați și cu articlile de păr, albituri, cravate, ciorapi și batiste.

Mă voi năzui ca, întru toate să merit de deplin încrederea on. mei mușterii, dreptacea rog binevoitorul sprijin al on. public.

Cu profundă stimă:

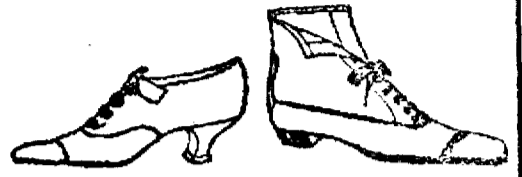
Bálint János.

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom, strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. — Șoșoni și galosi etc.

Camășe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul var »Leonhardt Oelack« pentru ghete. —

Marfa bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă

ziua și la lumină. Cântăreață tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măi-mușe și câini de soiul se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa, Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dózsa János măiestru-cojocar în Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru prepararea tuturor articlilor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în executare modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și tocuri de picioare, etc. Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei.

Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratorilor dame. Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

Telefon 58.

Cine dorește să-și procure

Telefon 58.

TIGLE

din peatră de nisip de var — calitate cea mai bună, tare și durabilă, să ceară explicări dela filiala din Arad a primei fabrici de țigle și stingătoare de var din Perjámos.

Cancelaria și fabrica în Arad, Óvár-tér.

Cu stimă:

RÖSER MIHÁLY és Társai.

NOXIN

cea mai
bună cremă
de ghețe

cu cheia
patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin” Co.

Londra :

E. C. 57 Chisvell
Street.

Viena: XVIII/1

Willy Weingartner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Paris :

125 Rue Montmartre

Budapesta :

Brüder Hochinger

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

Procurați

la librăria „TRIBUNEI”

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc”

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

Invăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bi-
sericesc, cea mai bogată
antologie a cântărilor
bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documen-
tază iuțala cu care a trecut prima ediție
în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare,
pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-ne-
ru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbăto-
rilor de peste an, precum și tipul bisericesc
Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima
compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor.
legat în pânză frumos aurit 12 cor.
legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu
se mai află, numai după comanda specială
bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-
toare (tock).

Intrebuintarea „Cantorului Bis.” dispen-
sează pe toate celelalte cărți bisericesti,
ca: mineiul, triodul, penticostarul, molit-
velnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei
4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericască, mai câteva
exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de
sărbători bisericilor și
specialiștilor bisericesti.

Administrația tipografiei
și librăriei „Tribunei”.

Botinele cele mai elegante

pentru serate și baluri, în splendidă
variație de culori și execuție ireproșă-
bilă; de asemenea ghețe ame-
ricane marca: „The Barry, The
Burt & Pachardt, King și Moccasin”,
încălțăminte orthopedice, Cassala-
Engelhardt, le găsiți la marele magazin
— de specialitate a lui: —

WEINBERGER JÁNOS,

ARAD, Piața Andrásy 20.

pe lângă prețurile cele mai convenabile
— și serviciul cel mai prompt. —

Aveți deja?

MIJLOC
MODERN
de cursă cu
ELECTRICITATE

Dacă nu aveți
să căutați ca să
vi-o procurați
cât mai curând.
Veți avea o carte
de lectură foarte
interesantă, care
conține sfaturi
prețioase pen-
tru bolnavi și
cu deosebire
explică efectul
binevoitoral cu-
rentului galva-
nic aplicat la
diferite boale.
Acei bolnavi,
cari după probe

de vindecare nereușite și-au pierdut speranța
de-a se vindeca, cetind această carte, de si-
gur, vor afla mângâiere și speranță. Vinde-
carea prin electricitate de multeori ne îmbie
ajutorul dorit, când scăzile, masagele și me-
dicamentele n'au succes. Slăbiciunea gene-
rală nervoasă, bolile reumatice, insomnia,
nevralgia, bolile de stomac, totfelul de
slăbiri, anemia, multe boli femeiești s'au
tratate cu succes prin electricitate.

Cereți această carte și noi bucuroși
vi-o trimitem

gratis și franco

în plic (închis) fără vre-un deobligament.

Inst. de ord. med. Electro-Vitalizer
Budapest, Semmelweis-ut. 4. félémelet 51.

Ordinează: peste săptămână dela 10—1
și dela 3—7 ore. — Duminica și în zile de
sărbători dela 11—1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med.
Budapest, Semmelweis-ut. 4. félémelet 51.

Binevoiti, vă rog, a-mi trimite o broșură din
lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia
modernă”.

Gratis și franco.

Numele .....

Comuna .....

Județul comit .....

O greșală colosală au făcut

toți aceia cari contra boalelor reumatice, înțepăturilor, sfâșierii, crepării, săgetării, durerii de spinare și de spate, reumatism, dureri în oase, etc. în loc să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

au preferit alte imitații. — Recomandăm deci grabnic fiecărui reumatic și tuturor acolora, cari suferă de boalele de mai sus, precum și la boalele provenite din răceală și din curențe, ca imediat să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

care se pregătește exclusiv numai la

Kriegner-féle gyógytár, Budapest, Baross-utca nr. 2. deci aci să se adreseze ori-ce comandă.

Prețul unei sticle mici 1 cor., una sticlă mare 2 cor., 5 sticle mici 5 cor., sau 3 sticle mari 6 cor. se expediază franco cu poșta.

Acest medicament excelent vechiu este mai bun decât ori-care spirit, pentru că după o chiar singură frecare vindecă și nu numai astimpără, ci și face să înceteze durerile.

La comandă să fiți atenți la firmă, ca nu cumva să primiți imitații.

Voi ești

să fi servit bine și pe plac, apoi paseri ca nari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soiu, păsuni, iepur, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, mămuțe îmblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzător a de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai bi toate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depozitul principal: Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10. (Oda: o separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemplare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

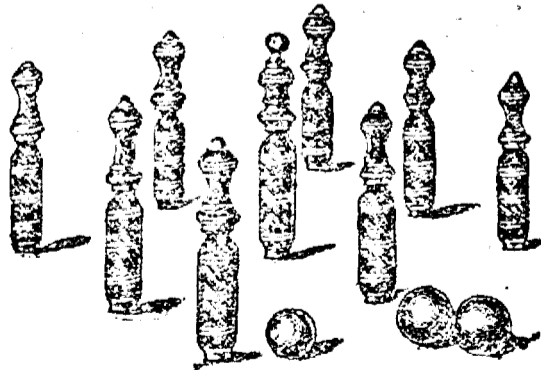
Prem'at la Ams'erdam, la Viena de două ori, Bruxela, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de reunoștință, precum și multe alte diplome. Expediez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Trebitscher Sándor

strungar

— PANC SOVA, Gizella-utca —
vis-à-vis de hotelul KONTOLOVITS.

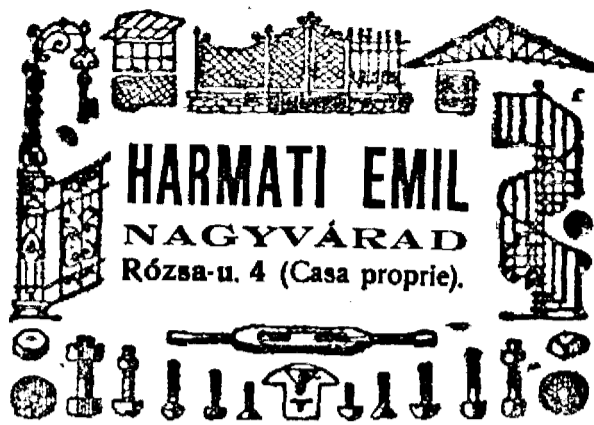
Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.

— Prețuri ieftine. —

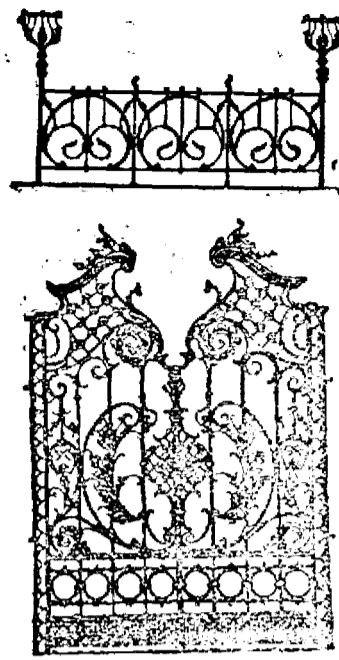
Atelier de lăcătărie și tescuit, fierărie etc.

HARMATI EMIL
NAGYVÁRAD
Rózsa-u. 4 (Casa proprie).

Pregătește tot felul de lucrări cu fier pentru zidiri și lucrări de lăcătărie și anume: ventilatoare patentate la ferestri, închizători, parasoale, porți cu gratii

patentate ce se pot constrânge și întoarce în laturi, șaluzine de scânduriță sist. Esslingen, șaluzine de oțel și pânză, pregător specialist de vetre de flert, vâlăle pentru adăpatul porcilor și a vitelor, apeduct și lucrări de instalație electrică. Telefon nr. 355. Serviciu prompt.

OH! DOAMNE!

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

SĂ TRĂIASCĂ!

Mă'nădușe afurisita de tusa!

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1-20 cor. —

— Cutle de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

farmacia „NADOR” gyógytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

„Pastilele lui Egger” m'au vindecat îngrabă!

Se capătă la farmaciile: In Arad la: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Vojtek és Weisz drogerie. In Gyorok la: Masznyik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — Ó-Pécska: Ioan Roxin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

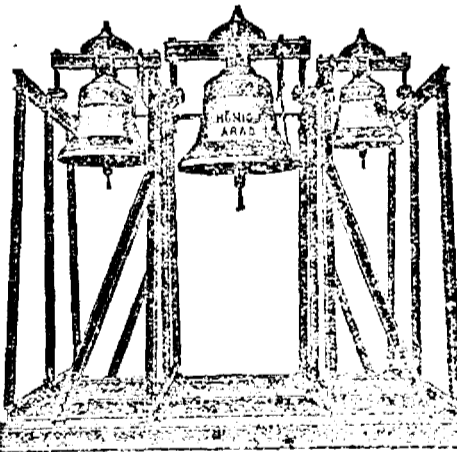
Frideric Höning

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

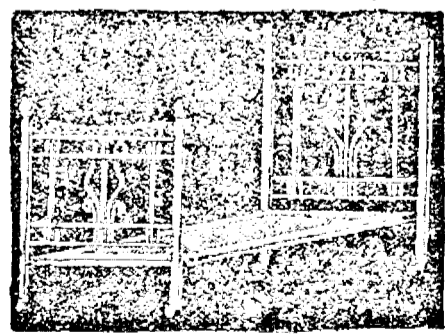
Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

Első Nagyvárad vas- és rézbutorgyár

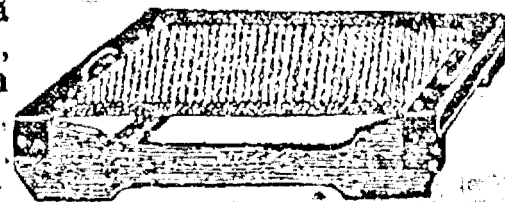
(Prima fabrică de mobile de fer și aramă)

Oradea-mare — Nagyvárad.

Str. Szacs vay Nr. 17, și Str. Kapuczinus Nr. 5.

Pregătește tot soiul de mobile de fer și aramă, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Mai departe impletituri de sîrmă pentru

paturi brevetate și disinfectate, pe lângă prețurile cele mai favorabile. Apoi pregătesc, modele engleze camere de dormit din aramă, cari nici când nu trebuiesc curățite, fiindcă și susțin în permanență luciul original. — Specialități de platină și bronz veritabile franceze. —

S-a deschis

Prima fabrică aradană de

păpuși de probă

unde în timp de 28 ore se pregătesc totfelul de modele de reformă și alte modele moderne.

Prețuri de concurență.

1 păpușe de probă 2 fl. 75 cr.

Tot acolo se primește

clinică și fabricare.

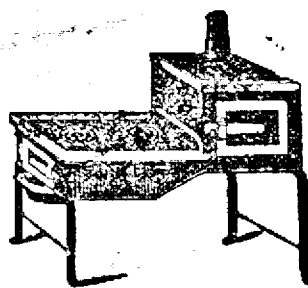
Reparări de păpuși se primesc și se capătă și părți separate.

Atelier de fabrică: Zrinyi-utca, în casa institutului de credit „Első aradi takarékpénztár“.

Se execută magazini, comande și reparări.

REICH EL. Arad.

Bazar de concurență dela teatru.

**Succesorul lui DERNER GYÖRGY
ROTH JANOS**
BRAȘOV—Brassó, Felső-uj utca 28.

Se recomandă ca lăcătar—mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcătarie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește pieptene pentru pieptenarea lânii și a caierelor, precum și toate mașinăriile pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparază malșinerii de moară și le ajustează cu clopoțele electrice.

Organizație solidă, promptă și pe lângă prețuri moderate.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

Inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se eșuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă eșecție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai celantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincă.

Cu deosebită stimă:

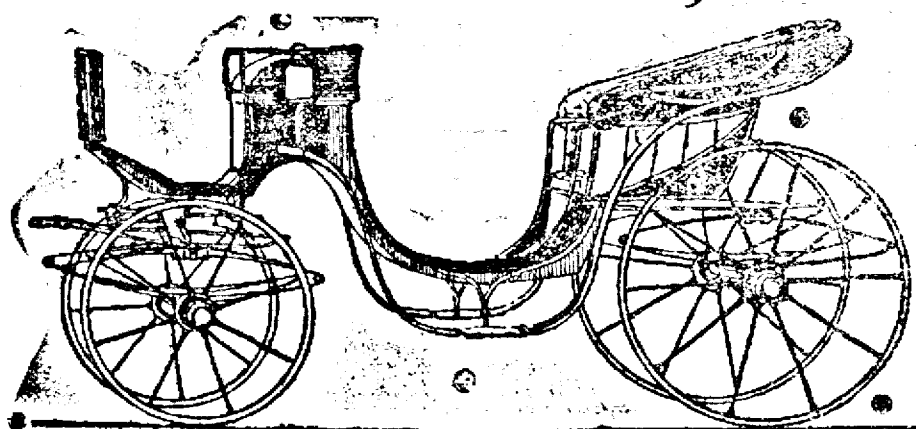
Inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.**IGNA DEMIAN**coloratură de haine,
curățitorie chimică,
și mașină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpșesc) și curăț chimic: totfelul de vestminte bărbătești, femelești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangicuri etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Szabó Testv. și Kleiberatelier pentru
fabricarea
- trăsurilor -ARAD, strada
Kápolna Nr. 26
(vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențe îndelungate câștigate în cele mai renumite fabrici de trăsuri din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primim totfelul de lucrări și reparări cu specialitate de branșa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde; precum și pregătirea și legarea cu fier a totfelul de instrumente economice, lăcuire etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

Halmaj József, fost adjunt la notarul public
regesc din Boroşineu, și
Strausz Gyula, fost oficiant de bancă. —

Cancelaria Inregistrată

Halmaj și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vînderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vînderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pămînturi, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

Mijlocește: vînderea, cumpărarea și schim-
barea de căsi particulare, căsi de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pămînturi).

Telefon nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmaj și Strausz.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICA DE MOBILE

VIRSET
strada
Kudritzer No. 44-46

: Cea mai renumită :

**mare fabrică
de mobile**

din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar . . . . . 1.200,000.— Cor.

Fond de rezervă . . . . . 1.100,000.— Cor.

Depuneri spre fructificare . . . 8.500,000.— Cor.

Circulațiunea anuală . . . . . 200.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari
eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere
și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni
de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar
pentru depunerile elocate pe timp mai
lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei
depuse: plătește deponenților 4½% și 5%
interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de
interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după
starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite
cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de
închiriat și pe proprietăți de pământ.

Instalează:

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ

paraulger pentru telefon și sonerie:

Mare magazin de lustre, lampe, fitile pentru luminatul cu acetilen, — gaz și cu electricitate. —

Instalațiile și comenzile din provincia se execută prompt și conștiințios.

DIAMANT FERENCZ,

instalator electrotecnic

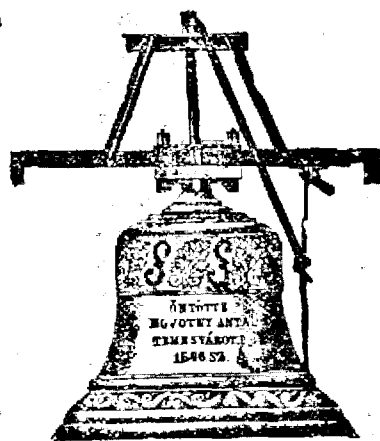
Arad, Alzél Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scane de fer pentru clopote, alături de **ANTONIU NOVOTNY** - FABRIC. - TIMIȘOARA

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel acuite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul întele cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea soanelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi ou ajustare de fer bătut ca — și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curante ilustrate gratis.

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.

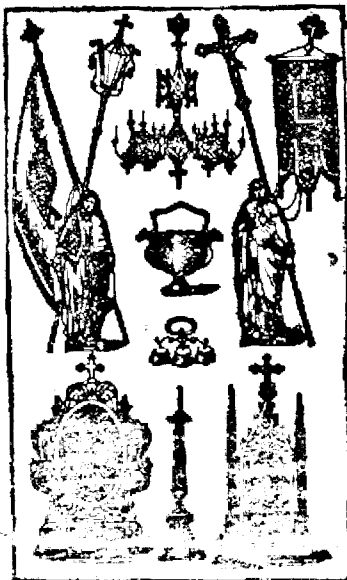
Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. publicului magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta,

cari se capătă cu prețuri ieftine de concurență.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.

Intensiat la 1883

Telefon pentru semit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Deseffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

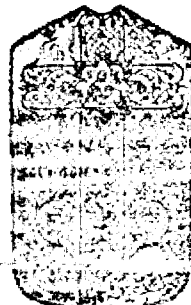
- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

- necesare la formarea ajustărilor bisericești. -

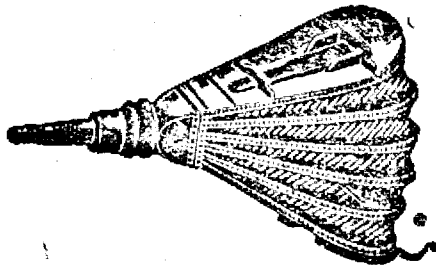
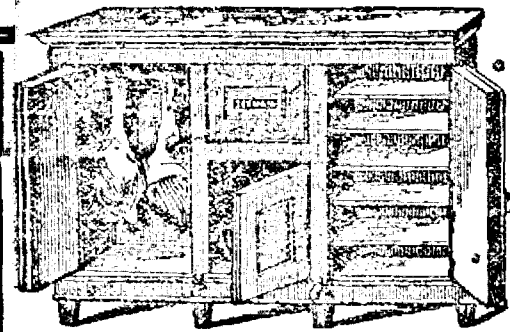
Pentru literarile mele iau răspunderea.

- Servesc bucuros cu catalog ilustrat -

Seemann József,

lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de fier, foie de suflat și dulapuri de gheață în Cluj (Kolozsvár) str. Mateem nr. 20.

Recomandă hotelierilor, măcelarilor și în gospodăria casei

dulapuri de gheață

lela 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și saurilor

foi de suflat

excelenți.

măcelarilor, morarilor, comercianților și domniilor

cântare

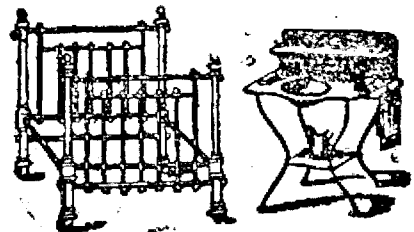
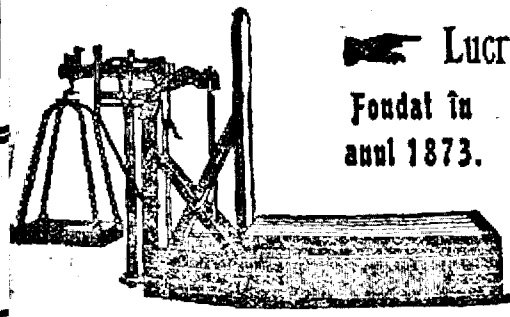
decimale și centimale și cântare-poduri în diferite mărimi.

Institutelor, spitalelor, cafelelor și ospătăriilor — tot felul de

mobile de fier.

Primește tot felul de lucrări de lăcătarie ș. a. lucrări de fier pentru zidiri, porți de fier îngrădire de morminte și vetre de fier din material excelent cu prețuri moderate.

Acei cari cer, cu provocare la ziarul „Tribuna“, primesc catalog de prețuri ilustrat gratis și porto franco.

Lucrul bun nu e scump.

Fondat în anul 1873.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că cu 1 Februarie am luat în primire fosta cafenea „EUROPA“ din str. Deák Ferencz u. 26, care o conduc și mai departe supt numirea de

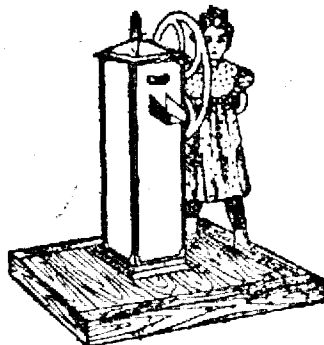
„UJ VILÁG“

unde servesc cu tot-felul de beuturi cu prețurile cele mai moderate. Serviciu prompt și cu acurateță. La dorință stă la dispoziția on. public și chilii separate.

Cu profundă stimă:

Havancsák József, cafegiu.

Kuceses Károly atelier de mașini în Mako

Recomandă pompele sale mai noi cu lanț brevetate fan tani executate în atelierul propriu care au preferința, că sunt ieftine, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit: Kuceses Károly, Mako — (Măcș, comitatul Cenadului). —

Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)

:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din ::
provință se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F.A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se în piane numai dela firmele cele mai renumite

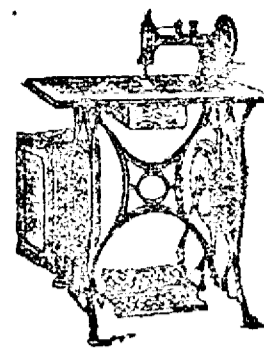
„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.

F. Robert Reinhold, Viena. Belehrad, Viena.—

„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykiewicz, Viena.

A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.

Reparaturi speciale solide și garantate.

Reparări de mașine de cusut și gramofon
se execută mai bine și mai ieftin, la

ANTON KATZKY mehan

TEMESVÁR - BELVÁROS, Prinz - Eugen - gass

Mașini de cusut SINGER I-a clasă 28
folosite, cu . . . 10

Mare asortiment de GRAMOFOANE

PLACI în limba româ-
nească, germană, sârbească
și ungurească.

FONOGRAF familiar dela 5 fl. în sus.

PLACI cu 1 fl. 25 cr. bucata. ACE de cusu

200 bucăți cu 25 or. — ALBUM pentru plăci.

— PLĂCI FOLOSITE SE SCHIMBA. —

Depozit de COARDE și alte obiecte necesare.

In atențiunea celor ce zidesc case

și a proprietarilor de vii!

Fabrică de cement in Pâncota

LENGYEL SANDOR és Társsa

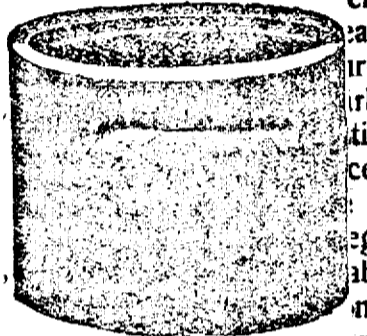
Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton
beton de fier:

iesle în grajduri, bazine
pentru apă și comină, etc.
fântâne și alte canaluri;
fundamente și altele.

Liferează:

țevii de cement în diferite mă-
rimi, țevii de fântână, țigle
pentru acoperiș, valaie spre diferite
scopuri, vase de apă de ploaie și pentru
stropirea viței, plăci de cement,
cement de portland ș. a.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvára

Sas-utca Nr. 7.